Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006
(za okres 2005-2006)

wrzesień 2007

Spis treści

1 Wprowadzenie ... 3

1.1 Podstawa prawna Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 ... 3
1.2 Cel sporządzenia raportu ... 3
1.3 Zakres sprawozdania ... 4
1.4 Sposób zbierania informacji oraz ich źródła ... 5

2 Priorytety i działania ekologiczne w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003 - 2006* ... 6

2.1 Misja programu ... 6
2.2 Cele i priorytety ... 6
2.3 Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 w latach 2005 - 2006. 7
2.3.1 Zadania własne samorządu województwa ... 8
2.3.2 Zadania własne samorządów gminnych i powiatowych ... 10
2.3.3 Zadania koordynowane ... 17

3 Stan aktualny środowiska i infrastruktury województwa podlaskiego. ... 20

4 Ocena uzyskanych efektów ekologicznych ... 23

5 Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć ... 27

6 Wnioski z wykonania *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006* w latach 2005 - 2006 ... 48

7 Załączniki ... 50

7.1 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO- wzór ankiety ... 50
7.2 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO- wzór ankiety ... 58
7.3 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO – wzór ankiety ... 64
7.4 Dane zebrane w formie ankiet od jednostek samorządu terytorialnego ... 70

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa prawna *Raportu* z wykonania *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 został uchwalony przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 27 czerwca 2003 r. (Uchwała Nr IX/81/03). Program był podstawą działań Samorządu Województwa Podlaskiego w zakresie polityki ekologicznej oraz stanowił podstawę dla formułowania wytycznych do powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska i został uchwalony zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

Okres sprawozdawczy oraz procedury przygotowania *Raportu z wykonania programu ochrony środowiska* określa się, jako okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres. *Raport z wykonania Programu* Zarząd Województwa przedkłada na Sesji Sejmiku. Z powyżej przytoczonego porządku prawnego wynika zatem obowiązek sporządzenia niniejszego *„Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003 – 2006”* za lata 2005-2006.

1.2 Cel sporządzenia raportu

Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem władz państwowych i obywateli. Władze administracyjne powinny zapewnić, poprzez politykę zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwo ekologiczne i dostęp do nieuszczuplonych zasobów współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. *Prawo ochrony środowiska* stanowi, że działania z zakresu ochrony środowiska w regionie muszą być podejmowane na podstawie aktualnego programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami.

Raport z wykonania Programu został sporządzony w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. *Raport* ten określa stopień realizacji przyjętego Programu Ochrony Środowiska w latach 2005 - 2006. *Raport* jest narzędziem monitoringu umożliwiającego ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacja zadań i uzyskanych efektów ekologicznych.

1.3 Zakres sprawozdania

1. Podstawa prawna sprawozdania – omawia obowiązujące przepisy prawa polskiego, na podstawie których został sporządzony niniejszy *Rapor*t.
2. Cel sporządzenia *Raportu* – podaje przyczynę oraz powody sporządzenia niniejszego *Raportu*.
3. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła - określa sposób pozyskania danych, które muszą być zawarte w *Raporcie* w świetle obowiązujących przepisów oraz źródła ich pochodzenia.
4. Stan realizacji działań ujętych w programie za lata 2005 - 2006 – określa zadania z zakresu ochrony środowiska zrealizowane w latach 2005 – 2006, ich zakres i źródła finansowania i koszty poniesione na realizację tych działań.
5. Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć – analizuje poniesione koszty na realizację działań ujętych w programie oraz wykorzystanie źródeł finansowania tych przedsięwzięć.
6. Ocena systemu monitoringu – ocenia czy założone w programie zadania i cele zostały osiągnięte oraz czy dochodzenie do nich przebiega tak, jak zostało to założone w programie, poprzez ocenę systemu monitoringu określonego w dokumencie.
7. Podsumowanie – zawiera najważniejsze wnioski wynikające z *Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*.

1.4 Sposób zbierania informacji oraz ich źródła

W celu opracowania *Raportu* zastosowano różne sposoby pozyskiwania informacji z kilku źródeł. Zebrane informacje pochodzą z:

- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego,
- urzędów gmin i powiatów,
- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Informacje od pracowników urzędów pozyskiwano poprzez rozmowy i przekazywanie konkretnych danych statystycznych. Jednostki samorządu terytorialnego przekazywały dane poprzez wypełnienie ankiety. Pozyskane dane są niekompletne, dziewięć gmin nie wypełniło ankiety. Niektóre z nich były wypełnione tylko częściowo, brakowało danych na temat realizowanych i planowanych do realizacji inwestycji z zakresu ochrony środowiska. Jednostki samorządu terytorialnego niechętnie przekazywały informacje na temat sposobów finansowania zadań.

W związku z powyższym przygotowując powyższy *Raport* niejednokrotnie korzystano z oficjalnych danych statystycznych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego i z Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku. Dane statystyczne pochodzą z publikacji i strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego. Dane z Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku pozyskano poprzez witrynę internetową urzędu.

2 Priorytety i działania ekologiczne w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003 - 2006*

2.1 Misja programu

OD WIGIER PO BUG

Ochrona i racjonalne wykorzystanie
zasobów środowiska przyrodniczego
szansą rozwoju województwa podlaskiego

2.2 Cele i priorytety

W Programie sformułowano następujące cele nadrzędne:

- zachowanie oraz odtwarzanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych,
- ochrona zasobów i poprawa jakości wód podziemnych, racjonalne użytkowanie kopalin, gleb i powierzchni ziemi,
- ochrona zasobów wód powierzchniowych, poprawa ich jakości i zapobieganie zanieczyszczeniu,
- poprawa stanu czystości terenów i zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- zmniejszenie dyskomfortu pracy i zamieszkania na terenach zurbanizowanych,
- ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii dla środowiska bądź życia lub zdrowia ludzi oraz sprawne usuwanie ich skutków,
- wzrost wiedzy o stanie środowiska naturalnego, jego zagrożeniach oraz sposobach przeciwdziałania zagrożeniom,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa komunikacji społecznej w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych województwa.

Cele realizowane były poprzez działania o charakterze zarówno inwestycyjnym, jak i organizacyjno-prawnym, którym przypisano konkretne zadania.

Zadania realizacyjne w Programie przyporządkowane zostały trzem priorytetom:

Priorytet I – zadania przeciwdziałające zagrożeniom dla zdrowia i życia ludzkiego oraz nieodwracalnym zmianom w stanie flory i fauny regionu,

Priorytet II – zadania przeciwdziałające bezpośrednim zagrożeniom dla zasobów i jakości środowiska,

Priorytet III – zadania pozostałe.

2.3 Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006* w latach 2005 - 2006

Cele zaprezentowane powyżej były realizowane poprzez:

- **zadania własne samorządu województwa**, które obejmują przedsięwzięcia finansowane w całości lub częściowo ze środków pozostających w dyspozycji samorządu województwa. Są to przede wszystkim zadania o charakterze organizacyjno-prawnym. Natomiast zadania o charakterze inwestycyjnym są nieliczne i wynikają głównie z konieczności doposażenia własnych jednostek organizacyjnych;
- **zadania własne samorządów gminnych i powiatowych**, które obejmują przedsięwzięcia finansowane w całości lub częściowo ze środków pozostających w dyspozycji gmin i powiatów. Konkretna lista poszczególnych inwestycji została zawarta w gminnych i powiatowych programach ochrony środowiska;
- **zadania koordynowane** są realizowane przez organy administracji państwowej i samorządowej oraz przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne. Finansowanie tych zadań najczęściej nie leży w kompetencjach organów samorządu terytorialnego, toteż pełnią one funkcję koordynatora lub inicjatora. Ze względu na to, iż zadania te są w większości realizowane przez administrację rządową lub agendy administracji specjalnej, jako część większych programów krajowych, bądź podmioty gospodarcze i osoby fizyczne, w R*aporcie* z realizacji Programu odniesiono się tylko do części zadań, w których samorząd województwa wskazany był jako jednostka odpowiedzialna.

2.3.1 Zadania własne samorządu województwa

Zadania własne samorządu województwa wynikające z harmonogramu realizacji *Programu* ujęte zostały w 6 celach dotyczących:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi,
- ochrony wód powierzchniowych,
- ochrony powietrza,
- monitoringu środowiska i badań naukowych,
- edukacji ekologicznej,

z czego w latach 2005 – 2006 samorząd województwa wykonywał 5 zadań własnych realizujących 2 cele:

- ochrona wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi
- edukacja ekologiczna.

W latach 2005-2006 samorząd województwa realizował 5 zadań własnych. Stan realizacji tych zadań przedstawiono w tabeli poniżej. Nie zrealizowano zadania „Opracowanie perspektywicznego programu eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych z uwzględnieniem prognozy skutków wydobycia kopalin dla przyrody i środowiska”. Cztery zadania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane są w sposób ciągły.

Tabela 1. **Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006***

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
4.	Opracowanie perspektywicznego programu eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych z uwzględnieniem prognozy skutków wydobycia kopalin dla przyrody i środowiska	**III**	2005	Samorząd Województwa	samorządy	Nie zrealizowano
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
5.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	Samorządy, NGO, szkoły, ODN, ODR	Realizowane na bieżąco
6.	Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	Realizowane na bieżąco
7.	Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	podmioty prowadzące edukację środowiskową	Realizowane na bieżąco
8.	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	Samorządy OEE, radio, prasa, telewizja	Realizowane na bieżąco

Źródło: opracowano na postawie ankiet z jst

2.3.2 Zadania własne samorządów gminnych i powiatowych

Zadania samorządów gminnych i powiatowych w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*, zostały ujęte w jednej wspólnej tabeli. Ocenę realizacji tych zadań przedstawiono poniżej w rozbiciu na zadania powiatów i gmin.

2.3.2.1 Zadania powiatów

Zadania samorządów powiatowych wynikające z harmonogramu realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006* ujęte zostały w 4 celach dotyczących:

- ochrony przyrody i krajobrazu
- ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi,
- monitoringu środowiska i badań naukowych,
- edukacji ekologicznej.

W latach 2005-2006 zaplanowano do realizacji 9 zadań, spośród których 8 zadaniom przypisano Priorytet III, a tylko jedno zakwalifikowane zostało do Priorytetu I. Zadanie „Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych" zostało zrealizowane jedynie w 30 procentach, zaś pozostałe wykonywane są na bieżąco.

Tabela 2. **Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006***

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
1.	Tworzenie nowych obszarów zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
2.	Doskonalenie nadzoru nad przestrzeganiem ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ustanowienia stref ochronnych ujęć wody	I	sukcesywnie	Samorządy powiatów	SłPl, RZGW	Realizowane na bieżąco
3.	Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych	III	2005	Samorządy gmin i powiatów	SłPl	30 %
Zadania w zakresie monitoringu środowiska i badań naukowych						
4.	Monitorowanie jakości ścieków doprowadzanych i oczyszczonych w oczyszczalniach	III	Praca ciągła	Zarządzający oczyszczalnią	-	Realizowane na bieżąco
5.	Prowadzenie szkoleń zawodowych w zakresie prawa, zarządzania, technik ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, źródeł finansowania ochrony środowiska	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, ON	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
6.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, NGO, szkoły, ODN	Realizowane na bieżąco
7.	Propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju w gminie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	Realizowane na bieżąco

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
8.	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, OEE, radio, prasa, telewizja	Realizowane na bieżąco
9.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji" obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów, władze oświatowe	Samorządy, szkoły	Realizowane na bieżąco

Źródło: opracowano na postawie ankiet z jst

2.3.2.2 Zadania gmin

Zadania samorządów gminnych wynikające z harmonogramu realizacji *Programu* ujęte zostały w 7 celach dotyczących:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi,
- ochrony wód powierzchniowych,
- ochrony powietrza,
- ochrony przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem,
- monitoringu środowiska i badań naukowych,
- edukacji ekologicznej.

W latach 2005 - 2006 zaplanowano do realizacji samorządów gmin 18 zadań, spośród których 10 zadaniom przyporządkowano Priorytet III, 5 – Priorytet II, a 3 zakwalifikowane zostały do Priorytetu I – Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków, rozbudowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Zadanie „Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych” gminy zrealizowały zaledwie w 10 procentach, 10 zadań jest realizowanych na bieżąco, 3 zadania są w trakcie realizacji, zaś pozostałe cztery zadania zrealizowano jedynie częściowo.

Tabela 3. **Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006***

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
1.	Tworzenie nowych obszarów zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	W trakcie realizacji
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
2.	Umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłPl	Realizowane na bieżąco
3.	Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych	III	2005	Samorządy gmin i powiatów	SłPl	10 %
Zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych						
4.	Zapewnienie ochrony naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane cieki wodne poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego gmin	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłPl	Realizowane na bieżąco
5.	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000 oraz w innych miejscowościach	I	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	Wykonano 80 % planowanych inwestycji
6.	Stała modernizacja i usprawnianie funkcjonowania oczyszczalni ścieków, poprzez wprowadzanie najlepszych dostępnych technik	I	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	Realizowane na bieżąco

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
7.	Budowa urządzeń oczyszczających wody deszczowe wprowadzane siecią kanalizacyjną do odbiorników	II	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	Realizacja zaledwie w 3-5 %
Zadania w zakresie ochrony powietrza						
8.	Racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących, scentralizowanych systemów grzewczych (modernizacja lub rozbudowa ciepłociągów i węzłów cieplnych z zastosowaniem najnowszych technologii i rozwiązań technicznych)	II	2006	Samorządy gmin	MPEC	W trakcie realizacji
9.	Modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą wyposażone w automatyczną regulację procesów spalania podnoszącą wydajność cieplną źródła	II	sukcesywnie	Samorządy gmin	Administracja obiektów	Zmodernizowano ok. 80 % obiektów
10.	Budowa nowych i modernizacja istniejących instalacji oczyszczających gazy odlotowe wprowadzane do atmosfery, a w szczególności mających na celu poprawę skuteczności usuwania cząstek o średnicy ziarna poniżej 10 μm	I	2006	Samorządy gmin	SłPl, MPEC	70%
Zadania w zakresie ochrony przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem						
11.	Sporządzenie mapy akustycznej oraz programu ochrony przed hałasem dla miasta Białegostoku	II	sukcesywnie do 2007	Zarząd miasta Białystok	SłPl	10%
12.	Budowa ekranów dźwiękochłonnych w miejscach nasilonej emisji hałasu	II	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb
Zadania w zakresie monitoringu środowiska i badań naukowych						
13.	Monitorowanie jakości ścieków doprowadzanych i oczyszczonych w oczyszczalniach	III	Praca ciągła	Zarządzający oczyszczalnią	-	Realizowane na bieżąco

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
14.	Prowadzenie szkoleń zawodowych w zakresie prawa, zarządzania, technik ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, źródeł finansowania ochrony środowiska	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, ON	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
15.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, NGO, szkoły, ODN	Realizowane na bieżąco
16.	Propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju w gminie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	Początek realizacji
17.	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, OEE, radio, prasa, telewizja	Realizowane na bieżąco
18.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji” obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół	III	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów, władze oświatowe	Samorządy, szkoły	Realizowane na bieżąco

Źródło: opracowano na postawie ankiet z jst

Gro środków inwestycyjnych na ochronę środowiska w latach 2005-2006 gminy wydatkowały na zadania związane z ochroną wód powierzchniowych, czyli budowę systemów oczyszczania ścieków.

2.3.3 Zadania koordynowane

Spośród zadań koordynowanych określonych w harmonogramie realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006* samorząd województwa oraz samorządy gminne i powiatowe zostały wskazane w roli koordynatora lub inicjatora jedynie niewielkiej części zadań.

Tabela 4. **Zadania koordynowane samorządu województwa**

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
1.	Doskonalenie koncepcji utworzenia transgranicznych obszarów chronionych: Suwalsko-Wisztynieckiego, Augustowsko-Druskiennickiego, Puszczy Białowieskiej i Doliny Przełomu Bugu	**III**	2005	MŚ	Wojewoda MSZ, SłOP, ON, SłPl, samorządy, LP, NGO	90 %
2.	Intensyfikacja prac związanych z opracowywaniem i aktualizacją operatów urządzeniowych lasów niepaństwowych oraz doskonalenie nadzoru nad realizacją tych planów	**III**	sukcesywnie	Samorządy powiatów	Wojewoda, właściciele lasów, LP	Realizowane na bieżąco
3.	Realizacja programu zwiększania lesistości kraju	**III**	praca ciągła	MRiRW, MŚ	Samorządy powiatów ARiMR, LP,	Realizowane na bieżąco
4.	Wspieranie zachowania tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach przyrodniczo cennych; wspieranie rolnictwa ekologicznego	**II**	praca ciągła	Samorząd Województwa, parki narodowe	Wojewoda, samorządy, ARiMR, ODR, właściciele gospodarstw	Realizowane na bieżąco

5.	Opracowanie regionalnej listy gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie naturalnym oraz wdrożenie regionalnego programu ochrony tych gatunków	**III**	2006	MŚ, Wojewoda	ON, SłOP, MŚ, LP, OOG, NGO	W trakcie realizacji
6.	Opracowanie i wdrożenie zasad postępowania z gatunkami konfliktowymi, w tym określenie sposobów minimalizacji szkód	**III**	2006	MŚ	Wojewoda ON, MRiRW, SłOP, NGO	W trakcie realizacji
7.	Opracowanie regionalnego programu ochrony rodzimych ras i odmian zwierząt gospodarskich oraz starych i lokalnych odmian roślin uprawnych	**III**	2005	Samorząd Województwa	Wojewoda ON, MRiRW, KCHZ, OOG,	W trakcie realizacji
8.	Doskonalenie kontroli zakazu handlu zagrożonymi gatunkami roślin i zwierząt	**III**	praca ciągła	MŚ, Samorządy	Straż miejska, Policja, SG, Urząd Celny	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
9.	Ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych: Sandru Kurpie, pradoliny rzeki Biebrzy i pradoliny rzeki Supraśl	**I**	2006	RZGW	SłPl, samorządy	90 %
10.	Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarce	**II**	sukcesywnie	Samorząd Województwa, Wojewoda, samorządy	Podmioty gospodarcze	Realizowane na bieżąco
11.	Dokonanie inwentaryzacji i doprowadzenie do likwidacji nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych	**I**	sukcesywnie	Samorządy powiatów	Użytkownicy ujęć lub właściciele gruntów	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych						
12.	Opracowanie programu zwiększenia retencji wód oraz racjonalizacji gospodarowania spływami wód opadowych na wydzielonych obszarach hydrograficznych	**II**	2005	RZGW	Samorządy	70 %
13.	Opracowanie regionalnego programu redukcji zanieczyszczeń w wydzielonych obszarach hydrograficznych – zlewniach lub grupach zlewni	**III**	2006	RZGW	Samorządy	70 %

14.	Opracowanie programów (operatów) rekultywacji silnie zanieczyszczonych zbiorników wodnych (z wodami pozaklasowymi) oraz wspieranie realizacji programów rekultywacji wód	**III**	sukcesywnie	RZGW	Samorządy	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie ochrony powietrza						
15.	Opracowanie programów poprawy jakości powietrza dla stref o przekroczonych dopuszczalnych poziomach substancji w powietrzu	**III**	sukcesywnie	Wojewoda	Samorządy powiatów SłPl,	Realizowane na bieżąco
16.	Ograniczenie emisji spalin ze źródeł mobilnych poprzez: wycofanie benzyn ołowiowych do 2005 r., wprowadzanie biopaliw, sukcesywną wymianę autobusów i innych pojazdów nie posiadających homologacji na mniej uciążliwe dla środowiska	**I**	sukcesywnie	Samorząd Województwa	Samorządy, Policja, SG, WIOŚ, PIH	Realizowane na bieżąco
17.	Opracowanie i wdrożenie planów ograniczania emisji spalin oraz emisji wtórnej pyłu spowodowanej motoryzacją poprzez poprawę stanu dróg, budowę obwodnic terenów zabudowanych, rozbudowę systemów parkingowych w centrach administracyjno-usługowych oraz zagospodarowanie zielenią otoczenia dróg	**III**	sukcesywnie	Samorządy	GDDPiA, zarządy dróg	Realizowane na bieżąco
Zadania w zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem						
18.	Sporządzenie map akustycznych i programów ochrony przed hałasem obszarów położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych	**III**	sukcesywnie do 2007	GDDPiA	WIOŚ samorządy	Zakończono realizację
19.	Eliminowanie z eksploatacji środków transportu, maszyn i urządzeń nie odpowiadającym aktualnym standardom	**I**	sukcesywnie	Ministerstwo Infrastruktury, samorządy	WIOŚ, PIP, Policja, SG, podmioty gospodarcze	Realizowane na bieżąco

3 Stan aktualny środowiska i infrastruktury województwa podlaskiego.

W 2005 i 2006 roku procent ogółu ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosił odpowiednio: 86,2% i 86,8%, zaś z sieci kanalizacyjnej: 57,8% i 58,5%. Długość sieci wodociągowej wynosiła 11 006,4 w 2005 roku, 11 375,7 km w 2006 roku, a sieci kanalizacyjnej 2030,3 w 2005 roku i 2 160,6 km w 2006 roku. Infrastruktura kanalizacyjna była lepiej rozwinięta w miastach i znacznie słabiej na obszarach wiejskich województwa. Poniższe tabele przedstawiają dane szczegółowe na temat gospodarki wodno - ściekowej na terenie województwa podlaskiego w roku 2006.

Tabela 5. **Sieć wodociągowa województwa podlaskiego, dane z 2006 roku**

Wyszczególnienie	Jednostka	Wielkość
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	11.375,7
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	4.792,1
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	3.055,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	167.486
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam^3	36.614,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	681.870
ludność korzystająca z sieci wodociągowej na wsi	osoba	355.486
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	1.037.356

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 6. **Stan gospodarki ściekowej na terenie województwa podlaskiego w roku 2006**

Wyszczególnienie	Jednostka	Wielkość
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	2.160,6
długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	880,5
długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	591,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	59.479
ścieki odprowadzone	dam^3	32.994,7
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	623.829
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	698.783

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

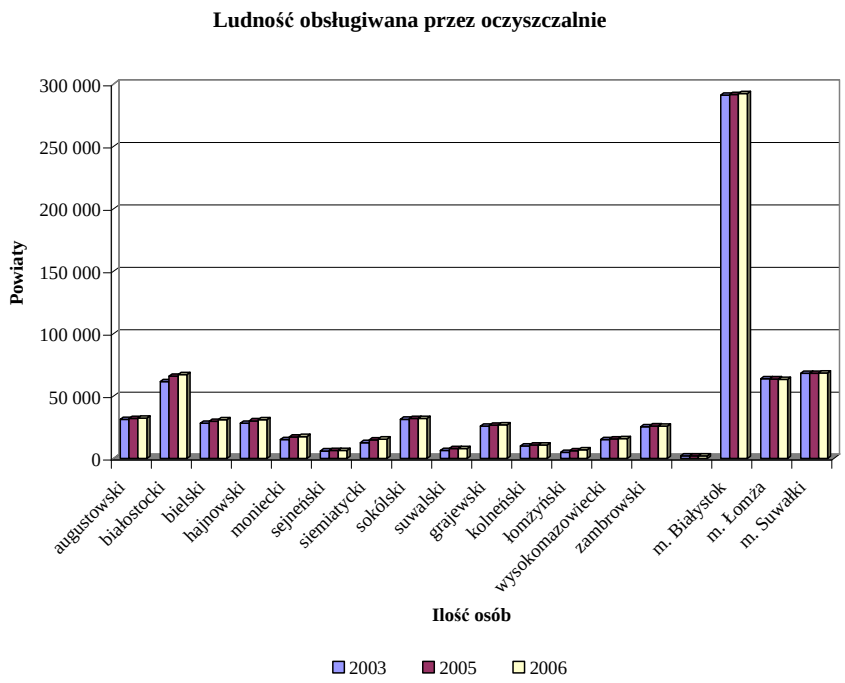
Tabela 7. **Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu**

Wyszczególnienie		BZT_5 [kg/rok]		ChZT [kg/rok]		zawiesina [kg/rok]		azot ogólny [kg/rok]		fosfor ogólny [kg/rok]	
		2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Powiaty	augustowski	7.553	9.607	68.308	77.326	32.583	34.688	9.395	14.790	2.218	2.300
	białostocki	30.588	29.416	179.978	173.677	35.761	33.305	51.624	50.107	6.018	2.671
	bielski	10.995	13.703	80.846	83.055	19.444	12.419	19.806	21.515	2.032	1.522
	hajnowski	17.233	14.879	64.762	65.533	18.659	17.274	13.830	7.397	1.305	1.398
	moniecki	6.180	9.907	33.790	35.873	10.483	10.198	11.220	12.074	2.680	2.616
	sejneński	4.198	2.848	17.991	18.358	3.124	5.102	3.234	2.953	351	486
	siemiatycki	16.587	18.026	70.846	67.728	34.273	33.886	6.658	7.018	1.267	1.651
	sokólski	16.721	18.857	103.513	88.099	23.362	18.368	18.621	18.944	5.569	1.641
	suwalski	1.651	1.606	7.581	7.891	1.846	2.332	2.467	3.045	579	589
	grajewski	6.482	7.088	42.707	45.077	7.207	7.338	7.976	7.868	1.214	1.253
	kolneński	2.347	3.103	18.897	22.084	5.372	6.561	3.700	3.662	912	933
	łomżyński	397	2.384	4.673	12.972	681	2.639	0	0	0	0
	wysokomazowiecki	3.761	2.243	32.233	23.359	9.327	4.085	267	0	24	0
	zambrowski	4.070	4.734	35.922	43.612	3.974	4.321	10.185	9.926	770	815
	m.Białystok	139.225	139.817	1.228.455	1.268.708	436.784	284.812	278.450	302.936	21.839	17.865
	m.Łomża	27.571	22.874	192.994	176.754	29.338	32.232	40.649	33.618	2.722	4.367
	m.Suwałki	19.323	19.560	176.768	148.876	27.911	33.325	42.582	58.319	2.505	3.622

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Największe ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu występowały na terenie miasta Białystok, gdzie też wytwarzana była największa liczba ścieków komunalnych i przemysłowych.

Liczba ludności obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w latach 2005- 2006 w porównaniu do roku 2003.

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Kanalizacja deszczowa występowała jedynie w większych miastach, choć tu również znaczna część terenów zabudowy ekstensywnej jeszcze jej nie posiadała. Wyloty kanalizacji deszczowej do zbiorników wodnych nie były praktycznie wyposażone w systemy podczyszczające (np. osadniki, separatory).

Infrastruktura elektroenergetyczna województwa podlaskiego posiadała zróżnicowane zasilanie i stosunkowo dobrze rozwinięty system na poziomie wysokich napięć z wyjątkiem północnej części regionu. Problemy z zasilaniem występowały na niektórych obszarach wiejskich, gdzie stare sieci SN i NN wymagały modernizacji. W systemie energetycznym województwa podlaskiego zastosowanie miały również odnawialne źródła energii (biomasa, energia wiatru, energia słoneczna), choć w przeważającej mierze głównym źródłem energii wciąż jest jeszcze węgiel kamienny.

Tylko nieliczne miejscowości, poza dużymi miastami, były zgazyfikowane. Na terenach zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, w sezonie grzewczym, następował wzrost emisji gazowo – pyłowej. Zanieczyszczania te przyczyniają się do zmian klimatycznych, kwaśnych deszczy i dziury ozonowej.

W regionie nie występowały źródła ponadnormatywnej emisji hałasu, monitorowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Najważniejsze problemy, związane z hałasem, występujące na terenie województwa podlaskiego to hałas i wibracje komunikacyjne spowodowane wzrostem liczby pojazdów. Zanieczyszczenie powietrza przez środki transportu na terenie województwa podlaskiego miało charakter ograniczony do pasa drogowego i pasa ok. 1 - 5 m od drogi, o znaczącym natężeniu ruchu. Było to związane z tym, że źródło emisji zanieczyszczeń znajdowało się na wysokości do metra od powierzchni ziemi, a także z unosem pyłu drogowego spowodowanym ruchem pojazdów. Uciążliwości związane z obniżeniem jakości powietrza atmosferycznego wokół szlaków komunikacyjnych miały inny charakter na terenie osłoniętym przez zabudowania, wzniesienia, zadrzewienia, a inny na otwartych przestrzeniach.

Sieć dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie podlaskim liczy 10 683 km (z czego 8 362 km o nawierzchni ulepszonej). Podstawową sieć drogową województwa stanowią drogi krajowe o długości 984 km, wojewódzkie – 1 189 km, powiatowe – 6 390 km i gminne – 2 068 km. Wskaźnik gęstości dróg o twardej nawierzchni wynosi 52,9 km/100 km^2 przy średniej krajowej 79,9 km/100 km^2.

Nadzwyczajnymi zagrożeniami dla środowiska, jakie wystąpiły na terenie województwa podlaskiego to:

- pożary,
- susze,
- gradobicia,
- silne wiatry,
- awarie urządzeń infrastruktury technicznej,
- wypadki drogowe, w tym związane z transportem materiałów niebezpiecznych.

Potencjalne zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią zbiorniki, rozlewnie, przepompownie paliw płynnych, gazów, substancji łatwopalnych i wybuchowych.

Grunty leśne na terenie województwa podlaskiego zajmowały powierzchnię 614,2 tys. ha, z czego 604,6 tys. ha stanowiły lasy. Lesistość obszaru województwa podlaskiego w 2006 roku szacuje się na 30%, daje to 7 miejscu w skali kraju.

Na terenie województwa znajdowały się 4 parki narodowe, 3 parki krajobrazowe, 91 rezerwatów przyrody i 15 obszarów chronionego krajobrazu. Istniejący w latach 2005 - 2006 system ochrony przyrody, bardzo skomplikowany i wieloelementowy nie był systemem definitywnym i będzie podlegał nieuniknionym zmianom. Mimo dużego wysiłku włożonego w jego tworzenie, nadal posiadał on wiele luk, brak korytarzy ekologicznych łączących największe skupiska obszarów objętych ochroną czy nie objęcie żadną ochroną wielu obszarów cennych przyrodniczo.

4 Ocena uzyskanych efektów ekologicznych

W *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006* wyszczególniono 21 różnych wskaźników umożliwiających ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych. Poniżej w tabelach przedstawiono te wskaźniki wraz ze stopniem realizacji *Programu* (zmierzony osiągnięty wskaźnik), według danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku oraz Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Tabela 8. **Wskaźniki stopnia realizacji Programu zgodnie z *„II Polityką ekologiczną państwa”***

Wskaźnik Programu	***Zmierzony osiągnięty wskaźnik***
ocena dotrzymania norm jakości poszczególnych komponentów środowiska, określonych wymogami prawnymi	100 % - brak przekroczeń
stopień zmniejszenia różnicy (w %) między faktycznym zanieczyszczeniem środowiska (np. depozycją lub koncentracją poszczególnych zanieczyszczeń), a naukowo uzasadnionym zanieczyszczeniem dopuszczalnym (ładunkiem krytycznym),	brak danych
stopień zmniejszenia zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz stopień zmniejszenia całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce	▪ produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca: 2006 r. - 9,7 tys. zł 2000 r. – 6,2 tys. zł ▪ odsetek produkcji sprzedanej w sektorze wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę w stosunku do roku 2000 spadł o 7,5 %
stopień zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów i emitowanych zanieczyszczeń w przeliczeniu na jednostkę dochodu narodowego lub wielkość produkcji	brak danych - wskaźnik nie mierzony w skali województwa
poprawa techniczno-ekologicznych charakterystyk materiałów, urządzeń, produktów (np. zawartości ołowiu w benzynie, poziomu hałasu w czasie pracy samochodu itp.)	brak danych - wskaźnik nie mierzony w skali województwa

Poza wymienionymi głównymi wskaźnikami przy ocenie skuteczności realizacji „II Polityki ekologicznej państwa” oraz „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003 – 2006” ustalono stosowane wskaźniki szczegółowe stanu środowiska.

Tabela 9. **Szczegółowe wskaźniki stanu realizacji środowiska**

Wskaźnik Programu	***Zmierzony osiągnięty wskaźnik***
zmniejszenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, poprawy jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, poprawy jakości wody do picia oraz spełnienia przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: ▪ BZT_5 (kg/rok) 2001 r. – 496.317 2003 r. – 513.835 2006 r. – 320.652 ▪ ChZT (kg/rok) 2001 r. – 2.596.090 2003 r. – 2.360.802 2006 r. – 2.358.982 ▪ zawiesina (kg/rok) 2001 r. – 780.983 2003 r. – 784.829 2006 r. – 542.885 ▪ azot ogólny (kg/rok) 2001 r. – 520.047 2003 r. – 450.086 2006 r. – 554.172 ▪ fosfor ogólny (kg/rok) 2001 r. – 121.815 2003 r. – 81.660 2006 r. – 43.729
poprawy jakości powietrza – zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych)	▪ emisja dwutlenku azotu (Mg/rok): 2001 r. - 3,6 2006 r. - 1,75 ▪ emisja dwutlenku siarki (Mg/rok): 2001 r. - 7,4 2006 r. - 2,74 ▪ emisja tlenku węgla (Mg/rok): 2001 r. - 2,7 2006 r. – 1,13 ▪ emisja dwutlenku węgla (Mg/rok): 2001 r. - 1887,6 2006 r. – 953,04 ▪ emisja pyłu (Mg/rok): 2001 r. - 2 2006 r. – 0,7
zmniejszenia uciążliwości hałasu wokół obiektów przemysłowych, hałasu ulicznego w miastach oraz hałasu wzdłuż tras komunikacyjnych	hałas przemysłowy – bez zmian hałas komunikacyjny – wzrost natężenia ruch drogowego, w roku 2006 w stosunku do roku 2001, o ok. 15%
zmniejszenia ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenia zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenia zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych	▪ ilość wytwarzanych i składowanych odpadów: 2003 r. – 316 400,00 Mg/rok 2006 r. – 263 084,05 Mg/rok

	▪ ilość odpadów wyselekcjonowanych: 2003 r. – 6 731,00 Mg/rok 2006 r. – 1 584,39 Mg/rok ▪ ilość osadów ściekowych: 2003 r. – 13 305,00 Mg/rok 2006 r. – 17 468,20 Mg/rok ▪ ilość odpadów medycznych i weterynaryjnych: 2003 r. – 661 568,00 Mg/rok 2006 r. – 690 862,00 Mg/rok ▪ ilość baterii i akumulatorów: 2003 r. – 191,603 Mg/rok 2006 r. – 273,203 Mg/rok ▪ ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 2003 r. – 112,757 Mg/rok 2006 r. – 239,236 Mg/rok
ograniczenia degradacji gleb, zmniejszenia powierzchni obszarów zdegradowanych na terenach poprzemysłowych, likwidacji starych składowisk odpadów, zwiększenia skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenia pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych	Obszary zurbanizowane: 2002 r. – 84 141 ha (4,17%) 2006 r. -73,11 ha (3,62%) liczba składowisk odpadów: 2003 r. – 124 2006 r. - 89 liczba składowisk odpadów wymagających rekultywacji w 2006 r. – 35
wzrostu lesistości województwa, rozszerzenia renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrostu zapasu i przyrostu masy drzewnej, a także wzrostu poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawy stanu zdrowotności lasów będących pod wpływem zanieczyszczeń powietrza, wody lub gleby	lesistość: 2001 r. – 29,6% 2006 r. – 30 %
zahamowania zaniku gatunków roślin i zwierząt oraz zaniku ich naturalnych siedlisk, a także pomyślnych reintrodukcji gatunków	brak danych statystycznych
zmniejszenia negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowania estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą	brak danych statystycznych

Tabela 10. **Wskaźniki pośrednie stopnia realizacji Programu - wskaźniki społeczno – ekonomiczne:**

Wskaźnik Programu	***Zmierzony osiągnięty wskaźnik***
poprawy stanu zdrowia obywateli, mierzonego przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności	średnia długość życia: 2005 r. – mężczyźni - 71,0 lat kobiety – 80,4 lat umieralność niemowląt (osoby): 2004 r. – 76 2006 r. - 68
zmniejszenia tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych	ogólna powierzchnia użytków rolnych: 2002 r. – 61,05% 2006 r. - 61,25% Polska 2006 r. - 61,08%
corocznego przyrostu netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska	stopa bezrobocia 2000 r. - 13,8 % 2006 r. – 13,3 %
spójności i efektywności działań w zakresie monitoringu i kontroli	oceniony jako pozytywny na stałym poziomie
zakresu i efektów działań edukacyjnych oraz stopnia udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych	na obszarze województwa podlaskiego funkcjonują 33 ekologiczne organizacje pozarządowe i 47 „zielonych„ inicjatyw[1].
opracowywania i realizacji przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska	74 projekty finansowane ze środków WFOŚiGW w Białymstoku; 17 projektów finansowanych ze środków NFOŚiGW

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe, co zostało przedstawione w rozdziale 5 *Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć.*

5 Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 przewidywał, że koszty realizacji zadań samorządów wszystkich szczebli w latach 2005 – 2006 będą wynosiły około 255 640 tys. PLN.

[1] Na podstawie: Ruch ekologiczny w Polsce. Mapa aktywności obywatelskiej.

Tabela 11. **Planowane nakłady samorządów na ochronę środowiska w latach 2005 – 2006 wg kierunków inwestowania (w tys. PLN)**

Lp	Kierunki inwestowania	Nakłady do poniesienia w latach		
		2005	**2006**	**razem**
1	Ochrona przyrody i krajobrazu	100	100	200
2	Ochrona powierzchni ziemi, gleb i kopalin	390		390
3	Ochrona wód	105 000	108 000	213000
4	Ochrona powietrza i klimatu, ochrona przed hałasem i promieniowaniem	20 000	22 050	42050
5	Monitoring	0	0	0
6	Inne nakłady	0	0	0
Łącznie nakłady wycenione		**125 490**	**130 150**	**255 640**

Rzeczywiste koszty realizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 nie są możliwe do określenia, ze względu na brak dostatecznych danych z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2005 na inwestycje związane z ochroną środowiska na terenie województwa podlaskiego, jednostki samorządu terytorialnego wydatkowały kwotę 98 933,3 złotych, z czego 41 562,1 złotych to środki własne.[2]

Zadania z zakresu ochrony środowiska w latach 2005-2006 były finansowane z następujących źródeł:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- powiatowe fundusze ochrony środowiska;
- gminne fundusze ochrony środowiska;
- Fundusz Spójności i ISPA
- Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Środki własne jednostek samorządu terytorialnego.

Poniżej w tabelach przedstawiono szczegółowo sposoby finansowania w ramach zadań w rozbiciu na poszczególne kategorie.

[2] Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 12. **Sposób finansowania ze środków gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska na obszarze województwa podlaskiego**[3]

Wyszczególnienie		Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej			
		GMINNE		POWIATOWE	
		2005	2006	2005	2006
gospodarkę ściekową i ochronę wód	jednostki samorządu terytorialnego	1 051 693	2 185 785	743 685	401 428
	jednostki nie należące do sektora finansów publicznych	687 186	821 941	4 000	0
	inne jednostki sektora finansów publicznych	45 413	22 883	90 862	20 407
	Razem	**1 784 292**	**3 030 609**	**838 547**	**421 835**
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	jednostki samorządu terytorialnego	238 428	132 566	89 000	38 000
	jednostki nie należące do sektora finansów publicznych	500	50 000	41 090	100 953
	inne jednostki sektora finansów publicznych	0	4 529	20 740	50 000
	Razem	**238 928**	**187 095**	**150 830**	**188 953**
gospodarkę odpadami	jednostki samorządu terytorialnego	850 705	1 491 967	378 569	237 468
	jednostki nie należące do sektora finansów publicznych	31 590	147 184	11 470	5 382
	inne jednostki sektora finansów publicznych	162 371	267 340	83 981	116 511
	Razem	**1 044 666**	**1 906 491**	**474 020**	**359 361**
pozostałe dziedziny	jednostki samorządu terytorialnego	2 086 913	1 989 843	351 515	274 299
	jednostki nie należące do sektora finansów publicznych	375 856	192 980	50 162	148 445
	inne jednostki sektora finansów publicznych	95 440	29 464	215 020	121 196
	Razem	**2 558 209**	**2 212 287**	**616 697**	**543 940**

Tabela 13. **Umowy dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku**

Lp.	Dziedzina	Ilość umów		Kwota umowy (zł)		Kwota wykorzystana w	
		2005	2006	2005	2006	2005	2006
1	Ochrona Wód	6	1	648 309,02	45 000,00	278 334,90	45 000,00
2	Ochrona Atmosfery	2	3	824 000,00	79 430,50	222 000,00	79 430,50
3	Ochrona Ziemi	2	33	166 057,89	1 015 352,74	0,00	953 940,72
4	Edukacja Ekologiczna	26	48	2 250 250,71	497 693,00	890 945,77	331 063,67
5	Ochrona Przyrody	86	4	810 958,36	111 901,13	695 723,29	81 493,07
6	Monitoring	2	5	208 000,00	581 439,10	173 391,67	426 064,40

[3] Dane z 2006 roku, ze strony Ministerstwa Środowiska,

Lp.	Dziedzina	Ilość umów		Kwota umowy (zł)		Kwota wykorzystana w	
		2005	2006	2005	2006	2005	2006
RAZEM		**133**	**94**	**5 158 232,98**	**2 330 816,47**	**2 498 489,63**	**1 916 992,36**

Tabela 14. **Umowy pożyczek Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku**

Lp.	Dziedzina	Ilość umów		Kwota umowy (zł)		Kwota wykorzystana w	
		2005	2006	2005	2006	2005	2006
1	Ochrona Wód	27	20	9 582 774,28	9 827 712,61	8 784 982,71	8 853 870,95
2	Gospodarka Wodna	8	7	7 561 094,06	6 321 891,11	5 521 137,42	3 354 593,54
3	Ochrona Atmosfery	6	8	2 866 940,00	4 246 600,00	848 000,00	1 879 722,35
4	Ochrona Ziemi	5	6	501 287,50	1 562 815,00	157 192,50	1 111 551,00
RAZEM		**46**	**41**	**20 512 095,84**	**21 959 018,72**	**15 311 312,63**	**15 199 737,84**

Tabela 15. **Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska realizowane w latach 2005-2006 na terenie województwa podlaskiego z dofinansowaniem ze środków krajowych NFOŚiGW**

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
OCHRONA WÓD						
1.	Dotacja	Gmina Turośl	Budowa oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacji sanitarnej	2 397 900,00	725 000,00	723 861,00
2.	Pożyczka	Gmina Dąbrowa Białostocka	Kompleksowa modernizacja oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Białostockiej	5 401 470,00	1 914 000,00	1 914 000,00
3.	Pożyczka	Gmina Krypno	Budowa kanalizacji ściekowej we wsiach Długołęka, Ruda, Zygmunty, Góra i Zastocze	5 210 050,00	1 042 010,00	1 042 010,00
4.	Pożyczka	Gmina Juchnowiec Kościelny	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsiach: Księżno 11 etap, Księżno Kolonia, Ignatki	4 796 100,00	1 193 000,00	0,00
5.	Pożyczka	AQUA S.A.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonach ulic: Kukułek, Krzywej, Montażowej, Gożdzików, Jemiołowej oraz Dzwonkowej-Dziwanny	3 988 400,00	3 039 510,00	0,00
6.	Pożyczka	Gmina Ciechanowiec	Modernizacja oczyszczalni ścieków z rozbudową sieci kanalizacyjnej w Ciechanowcu	3 501 810,00	380 000,00	380 000,00
7.	Pożyczka	Gmina Hajnówka	Budowa kanalizacji sanitarnej w Dubinach II i 111 etap w Nowosadach	2 984 900,00	760 300,00	760 300,00
8.	Pożyczka	Gmina Turośl	Budowa oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacji sanitarnej	2 397 900,00	725 000,00	723 861,00
9.	Pożyczka	Miasto Bielsk Podlaski	Budowa kanalizacji sanitarnej na ulicy Białostockiej w Bielsku Podlaskim	1 622 000,00	1 200 000,00	301 000,00

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
10.	Pożyczka	Gmina Juchnowiec Kościelny	Budowa kanalizacji sanitarnej w Księżynie	1 452 000,00	890 000,00	869 541,12
11.	Pożyczka	Gmina Wasilków	Budowa kanalizacji sanitarnej osiedla Dąbrówka w Wasilkowie	1 341 160,00	1 000 000,00	1 000 000,00
12.	Pożyczka	Gmina Łapy	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich gminy Łapy - I etap obejmujący wieś Płonka Kościelna	1 164 000,00	913 700,00	913 699,99
13.	Pożyczka	Miasto Brańsk	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej fi 200 w ul. Piłsudskiego i Boćkowskiej wraz z przepompownią i przykanalikami	730 900,00	584 700,00	584 700,00
14.	Pożyczka	Gmina Czarna Białostocka	Kanalizacja sanitarna ul Wiosennej i Jastrzębiej oraz na osiedlu Zielone (ul. Wierzbowa, Gajowa, Olchowa i Jodłowa w Czarnej Białostockiej	611 313,00	430 500,00	430 500,00
15.	Pożyczka	Gmina Drohiczyn	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Plac Kościuszki, Kościelna, Jagiełły i Farna w Drohiczynie	606 700,00	475 000,00	475 000,00
16.	Pożyczka	Miasto Bielsk Podlaski	Ulice Poświętna i Widowska w Bielsku Podlaskim - budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej	596 000,00	412 000,00	412 000,00
		OCHRONA WÓD		**38 802 603,00**	**15 684 720,00**	**10 530 473,11**
OCHRONA PRZYRODY						
1.	Dotacja	Dom Pracy Twórczej	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Domu Pracy Twórczej w Wigrach	2 810 779,63	1 674 943,58	354 800,00
2.	Dotacja	Lasy Państwowe Dyrekcja Regionalna Białystok	Zapobieganie pożarom lasów na terenie RDLP w Białymstoku - zakup maszyn do rozdrabniania pozostałości zrębowych	1 750 000,00	1 225 000,00	1 064 350,00

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
3.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona przyrody na terenie Wigierskiego Parku Narodowego	1 237 600,00	709 500,00	676 587,73
4.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona ekosystemów Wigierskiego Parku Narodowego	1 086 000,00	270 000,00	268 900,11
5.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Wymiana nieszczelnych pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych na pokrycie z blachy dachówkowej i wióra osikowego	967 700,00	929 700,00	229 467,29
6.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona przeciwpożarowa w Biebrzańskim Parku Narodowym	805 900,00	805 900,00	803 242,62
7.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego	770 900,00	120 000,00	119 832,94
8.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku	754 800,00	225 800,00	225 773,52
9.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona wodniczki Acriocephalus paludicola w Biebrzańskim Parku Narodowym	730 660,00	703 160,00	553 622,60
10.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Hodowla restytucyjna żubrów w Puszczy Białowieskiej	592 348,20	404 435,31	393 291,55
11.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Hodowla restytucyjna żubrów w Puszczy Białowieskiej	545 800,00	346 000,00	308 561,67
12.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Wymiana pokrycia z płyt azbestowo-cementowych na obiektach Biebrzańskiego Parku Narodowego	545 180,00	529 180,00	59 610,00
13.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Wymiana pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych na obiektach Białowieskiego Parku Narodowego	543 000,00	494 200,00	450 308,50
14.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Hodowla restytucyjna żubrów w Puszczy Białowieskiej	490 500,00	346 100,00	333 918,27

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
15.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Hodowla zachowawcza konika polskiego w Biebrzańskim PN	476 000,00	265 000,00	206 955,61
16.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona ekosystemów leśnych Biebrzańskiego Parku Narodowego	439 070,00	60 000,00	53 949,32
17.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona różnorodności ekosystemów wodnych Wigierskiego Parku Narodowego	414 800,00	107 800,00	93 773,82
18.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona zasobów wodnych Biebrzańskiego Parku Narodowego - zabudowa starej sieci melioracyjnej	388 000,00	348 000,00	347 357,66
19.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona cennych zbiorowisk roślinnych w Biebrzańskim Parku Narodowym	372 500,00	223 300,00	171 199,00
20.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona populacji cietrzewia w Biebrzańskim Parku Narodowym	348 539,82	290 624,82	117 964,82
21.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona ekosystemów leśnych Biebrzańskiego Parku Narodowego	340 700,00	70 000,00	63 198,72
22.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona orlików krzykliwego i grubodziobego oraz puchacza w Biebrzańskim Parku Narodowym	330 315,00	269 415,00	269 415,00
23.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Ochrona cennych gatunków związanych z ekstensywnie użytkowanymi łąkami - wykup gruntów	296 000,00	294 000,00	291 623,20
24.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Termomodernizacja leśniczówki Zamosze 48	276 500,00	164 000,00	158 609,91
25.	Dotacja	Narwiański Park Narodowy	Poprawa struktury gatunkowej oraz kondycji zdrowotnej zespołu ichtiofauny rzeki Narew metoda zarybiania	154 000,00	131 000,00	109 105,44

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
26.	Dotacja	Narwiański Park Narodowy	Ochrona siedlisk wodniczki w Narwiańskim Parku Narodowym	144 100,00	137 200,00	99 841,14
27.	Dotacja	Wigierski Park Narodowy	Ochrona strefy brzegowej Jeziora Wigry - wykup gruntów	124 200,00	123 500,00	123 329,16
28.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej obszarów Białowieskiego Parku Narodowego w 2006 r.	104 013,62	57 032,85	57 032,85
29.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Ochrona i wzbogacenie różnorodności biologicznej obszarów Białowieskiego Parku Narodowego	79 802,04	70 000,00	64 820,34
30.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Modernizacja i uzupełnienie wyposażenia Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt w Biebrzańskim Parku Narodowym	50 504,00	43 984,00	43 354,45
		OCHRONA PRZYRODY		**17 970 212,31**	**11 438 775,56**	**8 113 797,24**
OCHRONA POWIETRZA						
1.	Dotacja	Wojewoda Podlaski / Państwowa Straż Pożarna Komendant Wojewódzki Białystok	Racjonalizacja gospodarki cieplnej w budynku Państwowej Straży Pożarnej w województwie Podlaskim	4 655 900,00	1 107 200,00	1 107 200,00
2.	Dotacja	Szpital Ogólny w Grajewie	Termomodernizacja Szpitala Ogólnego w Grajewie w celu zmniejszenia zużycia energii cieplnej	3 979 640,00	1 450 000,00	1 000 000,00
3.	Dotacja	Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Suwałkach	Termomodernizacja obiektów Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach	2 001 350,00	766 810,00	751 637,63

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
4.	Dotacja	Gmina Dąbrowa Białostocka	Modernizacja kotłowni węglowych na opalane biomasą-drewnem w szkołach podstawowych w Nierośnie, Suchodolinie i Zwierzyńcu	748 800,00	364 560,00	364 560,00
5.	Dotacja	Komendant Wojewódzki Policji	Termomodernizacja budynku Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem	445 500,00	222 000,00	222 000,00
6.	Kredyt BOŚ	NAD JEZIORAMI Obiekt Wypoczynkowo-Rekreacyjny Motybel Marek Leszek i Grażyna	Zakup i montaż systemu grzewczego w oparciu o pompę ciepła typu ENGO 01 o mocy 17,5 kW oraz kolektorów słonecznych	75 335,00	60 000,00	60 000,00
7.	Kredyt BOŚ	Choromański Tomasz i Magdalena Katarzyna	Zakup i montaż systemu grzewczego z zastosowaniem pomp ciepła szt.3 o mocy 2.5 kW każda oraz kolektorów słonecznych	50 000,00	40 000,00	39 998,30
8.	Kredyt BOŚ	Zawadzki Marian Bolesław i Zenaida	Zakup i montaż systemu grzewczego w oparciu o pompę ciepła typu WPF-7 o mocy 7 kW z oprzyrządowaniem	30 347,40	23 997,40	23 997,40
		OCHRONA POWIETRZA		**11 986 872,40**	**4 034 567,40**	**3 569 393,33**
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI						
1.	Dotacja	Powiat Łomżyński	Unieszkodliwianie przeterminowanych środków ochrony roślin zgromadzonych „ w mogilnikach położona terenie Nadleśnictwa Nowogród	470 693,00	345 700,00	345 700,00
2.	Kredyt z dopłatami do oprocentowania	Miasto Białystok	Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Białegostoku w Hryniewiczach i modernizacja istniejącego wysypiska	34 969 399,29	4 000 000,00	571 523,65

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
3.	Pożyczka	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Budowa instalacji suszenia i mineralizacji termicznej osadów ściekowych dla oczyszczalni ścieków w Łomży	9 229 658,42	3 200 000,00	0,00
4.	Dotacja	Związek Komunalny "Biebrza"	Biebrzański system gospodarki odpadami-etap I	6 411 200,00	2 731 600,00	2 731 397,71
		OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI		**51 080 950,71**	**10 277 300,00**	**3 648 621,36**
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA						
1.	Dotacja	Państwowa Straż Pożarna Komendant Wojewódzki Białystok	Doposażenie PSP woj. podlaskiego w ciężkie samochody ratowniczego-gaśnicze do likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska	5 778 100,00	700 000,00	700 000,00
2.	Dotacja	Państwowa Straż Pożarna Komendant Wojewódzki Białystok	Komora dymowa do doskonalenia zawodowego strażaków w dziedzinie bezpieczeństwa i edukacji ekologicznej	680 400,00	298 400,00	298 378,98
		NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA		**6 458 500,00**	**998 400,00**	**998 378,98**
MONITORING ŚRODOWISKA						
1.	Dotacja	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Białystok	Modernizacja aparatury kontrolno-pomiarowej w laboratoriach WIOŚ w Białymstoku na potrzeby badań PMŚ	1 020 000,00	1 020 000,00	886 531,34
2.	Dotacja	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Białystok	Modernizacja wyposażenia laboratoriów WIOŚ w Białymstoku na potrzeby badań Państwowego Monitoringu Środowiska	390 000,00	390 000,00	373 149,00
				1 410 000,00	**1 410 000,00**	**1 259 680,34**

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
		MONITORING ŚRODOWISKA				
GOSPODARKA WODNA						
1.	Dotacja	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Warszawa	Remont kanału Augustowskiego etap I	28 344 010,00	11 600 000,00	10 026 721,80
2.	Pożyczka	Wodociągi i Kanalizacje Miejskie Sp. z o.o. Augustów	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Augustowie	12 387 700,00	6 866 700,00	330 166,13
3.	Pożyczka	Gmina Siemiatycze	Modernizacja ujęcia wody w Narojkach	1 250 000,00	131 300,00	131 300,00
4.	Pożyczka	Gmina Drohiczyn	Modernizacja ujęcia wody w Narojkach	1 250 000,00	306 000,00	306 000,00
		GOSPODARKA WODNA		**43 231 710,00**	**18 904 000,00**	**10 794 187,93**
EDUKACJA EKOLOGICZNA						
1.	Dotacja	Białowieski Park Narodowy	Zobaczyć, zrównoważyć, zachować! - działalność edukacyjna Białowieskiego Parku Narodowego	445 234,61	311 664,23	311 664,23
2.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Wsparcie działalności edukacyjnej Biebrzańskiego Parku Narodowego - "2005 Rok Czerwonego Bagna"	438 285,42	370 273,02	370 273,02
3.	Dotacja	Biebrzański Park Narodowy	Wsparcie działalności Biebrzańskiego Parku Narodowego - "2004 Rok Łosia i doposażenie Terenowego Ośrodka Edukacyjnego”	270 497,46	230 065,61	230 065,61
4.	Dotacja	Towarzystwo Narew	IV Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów	257 359,20	87 963,20	0,00

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
5.	Dotacja	Politechnika Białostocka	I Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Mokradła i Ekosystemy Słodkowodne - Funkcjonowanie, Zagrożenia i Ochrona”	173 586,13	60 000,00	0,00
6.	Dotacja	Stowarzyszenie Uroczysko	Przygotowanie i przeprowadzenie ogólnopolskiej imprezy przyrodniczo-kulturalnej pn XI Spotkania z Natura i Sztuka Uroczysko	128 985,57	22 171,54	22 171,54
7.	Dotacja	Stowarzyszenie Uroczysko	Przygotowanie i przeprowadzenie imprezy przyrodniczo-kulturalnej X Spotkania z Naturą i Sztuką "Uroczysko 2005"	114 950,16	41 277,34	41 277,34
8.	Dotacja	Narwiański Park Narodowy	Przebudowa 180 mb kładki dydaktycznej oraz wytyczenie i oznakowanie wodnych szlaków edukacyjnych w sąsiedztwie siedziby parku	107 897,17	92 597,17	25 209,68
9.	Dotacja	Polska Akademia Nauk Kancelaria	Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Aktywność ekologiczna wzdłuż wschodniej granicy Unii Europejskiej”	82 136,42	24 200,00	24 199,50
10.	Dotacja	Stowarzyszenie Mi/ośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "Kraina Hańczy"	Konferencja "Rola Parków Krajobrazowych w krajowym systemie obszarów chronionych. Trzydzieści lat Suwalskiego Parku Krajobrazowego”	78 300,57	25 627,77	3 500,00
11.	Dotacja	Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych Białystok	Seminarium "Doskonalenie metod i form kształcenia ekonomiczno ekologicznego w szkołach wyższych"	57 007,81	11 400,00	9 400,00

l.p.	FORMA dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005-2006 roku
12.	Dotacja	Narwiański Park Narodowy	Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej w Narwiańskim Parku Narodowym w Kurowie	53 995,00	43 555,00	43 256,14
13.	Dotacja	Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	Profesjonalizacja działalności Stowarzyszenia na rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	51 740,00	49 940,00	0,00
14.	Dotacja	Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	Wsparcie działalności bieżącej Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	46 520,00	44 000,00	43 756,36
15.	Dotacja	Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	Wsparcie działalności rozwojowej Stowarzyszenia na rzecz Ekorozwoju "Agro-Group"	46 064,00	46 064,00	44 584,62
16.	Dotacja	Stowarzyszenie Uroczysko	Rozwój i usprawnienie działalności statutowej Stowarzyszenia "Uroczysko"	30 136,00	30 136,00	28 789,39
17.	Dotacja	Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych Białystok	Wsparcie działań Zielonego Informatorium na rzecz edukacji ekologicznej"	26 000,00	24 000,00	6 000,00
		EDUKACJA EKOLOGICZNA		**3 085 341,06**	**2 116 163,41**	**1 563 936,11**
	POZOSTAŁE					
1.	Pożyczka	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Białystok	Realizacja zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska na terenie województwa podlaskiego	10 000 000,00	9 990 636,00	9 990 636,00
		POZOSTAŁE		**10 000 000,00**	**9 990 636,00**	**9 990 636,00**
RAZEM:				**184 026 189,48**	**74 854 562,37**	**50 469 104,40**

Tabela 16. **Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska realizowane w latach 2005-2006 na terenie województwa podlaskiego z dofinansowaniem ze środków NFOŚiGW na współfinansowanie projektów ISPA i Funduszu Spójności**

Lp	Dziedzina	Forma dofinansowania	Nazwa kontrahenta	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt przedsięwzięcia	Kwota umowy	Kwota wypłacona w 2005 r.	Kwota wypłacona w 2006 r.
1	ochrona wód	Pożyczka	Gmina Suwałki	Poprawa jakości wody w Suwałkach	60 837 846,49	2 424 545,00	712 206,91	108 712,39
2	ochrona wód	Pożyczka	Miasto Suwałki	Poprawa jakości wody w Suwałkach	60 837 846,49	11 184 847,00	3 973 239,37	413 556,53
RAZEM					**121 675 692,98**	**13 609 392,00**	**4 685 446,28**	**522 268,92**

Tabela 17. **Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska realizowane w latach 2005-2006 na terenie województwa podlaskiego z dofinansowaniem w ramach Funduszu Spójności i ISPA**

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Dziedzina	Całkowite wydatki kwalifikowane wg MF/Decyzji w EURO	Udział ISPA/FS (w%)
1	Poprawa jakości wody w Suwałkach	ochrona wód	10 878 206,00	50,00
2	Poprawa jakości wody w Białymstoku	ochrona wód	18 316 000,00	56,00
	Ogółem		**29 194 206,00**	

Tabela 18. **Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska realizowane w latach 2005-2006 na terenie województwa podlaskiego z dofinansowaniem w ramach SPO WKP**

L.p.	Dziedzina	Koszt całkowity przedsięwzięcia	Wydatki kwalifikowane	Kwota dofiansowania ze środków EFRR	Kwota dofiansowania ze środków NFOŚiGW	Kwota wypłacona w 2006 roku ogółem	Kwota wypłacona w 2006 roku ze środków EFRR	Kwota wypłacona w 2006 roku ze środków NFOŚiGW
1	ochrona	8 270 282,00	8 007 582,00	2 646 194,62	882 064,88	990 723,17	743 042,37	247 680,80
2	ochrona powierzchni ziemi	400 000,00	400 000,00	140 000,00	120 000,00	0,00	0,00	0,00
3	ochrona	27 648 154,00	27 585 154,00	8 814 803,90	1 750 696,10	127 000,00	88 900,00	38 100,00
4	ochrona wód	200 000,00	200 000,00	70 000,00	30 000,00	100 000,00	70 000,00	30 000,00
5	ochrona powierzchni ziemi	492 000,00	492 000,00	172 200,00	147 600,00	0,00	0,00	0,00
6	ochrona	48 681 708,44	48 681 708,44	14 542 500,00	4 962 000,00	0,00	0,00	
7	ochrona powierzchni ziemi	38 223 532,76	35 457 813,76	5 285 000,00	2 265 000,00	0,00	0,00	0,00
8	ochrona wód	1 713 271,00	1 713 271,00	599 644,85	513 981,30	0,00	0,00	0,00
9	pozwolenie zintegrowane	980 000,00	980 000,00	343 000,00	294 000,00	0,00	0,00	0,00
10	ochrona wód	559 435,02	552 220,35	193 277,12	78 967,51	0,00	0,00	0,00
	Ogółem	**127 168 383,22**	**124 069 749,55**	**32 806 620,49**	**11 044 309,79**	**1 217 723,17**	**901 942,37**	**315 780,80**

Tabela 19. **Projekty współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2005 - 2006**

l.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita	Środki UE	
				PLN	%
Działanie 1.2 Infrastruktura ochrony środowiska					
1.	Budowa kanalizacji ściekowej we wsiach: Długołęka, Ruda, Zygmunty, Góra i Zastocze	Gmina Krypno	5 691 446,27	3 981 083,76	75,00
2.	Budowa składowiska odpadów stałych na gruntach wsi Augustowo	Miasto Bielsk Podlaski	4 472 179,85	3 245 847,09	74,00
3.	Przebudowa stacji wodociągowej w Grajewie	Miasto Grajewo	5 368 874,74	3 911 362,39	75,00
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach B. Głowackiego i Powstania Styczniowego w Siemiatyczach	Miasto Siemiatycze	5 489 522,09	4 107 482,00	74,82
5.	Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska w ulicach w Bielsku Podlaskim	Miasto Bielsk Podlaski	8 002 556,31	5 880 222,08	75,00
6.	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej na terenie dorzecza Biebrzy	Stowarzyszenie Samorządów Dorzecza Biebrzy	13 112 694,99	8 310 416,71	75,00
7.	Modernizacja oczyszczalni ścieków z rozbudową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Ciechanowcu	Gmina Ciechanowiec	5 160 873,70	3 870 655,26	75,00
8.	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Augustowie	Wodociągi i Kanalizacje Miejskie Sp. z o.o. w Augustowie	16 645 117,45	4 169 783,92	30,11
9.	Uregulowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Czyżew-Osada	Gmina Czyżew-Osada	4 204 998,72	586 731,52	15,16
Działanie 3.1 Obszary wiejskie					
10.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsi Pokaniewo Kolonia i Choroszczewo Kolonia	Gmina Milejczyce	227 183,60	170 387,70	75,00

l.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita	Środki UE	
				PLN	%
11.	Przebudowa ujęcia wodnego wraz z urządzeniami towarzyszącymi we wsi Łoje Awissa	Gmina Radziłów	1 020 009,60	627 055,07	75,00
12.	Rozbudowa kontenerowej stacji uzdatniania wody w Choroszczy	Zakład Energetyki Cieplnej Wodociągów i Kanalizacji w Choroszczy Sp. z o.o.	285 890,00	176 839,42	75,00
13.	Budowa stacji uzdatniania wody przy ul. Zdrojowej w Mońkach	Miasto i Gmina Mońki	2 435 100,00	1 801 974,00	74,00
14.	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na os XXX lecia w mieście Wysokie Mazowieckie	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	1 996 140,00	1 497 105,00	75,00
15.	Kanalizacja sanitarna i deszczowa ul. Dolnej, Kościuszki i Orzeszkowej w Czarnej Białostockiej	Gmina Czarna Białostocka	701 642,49	525 571,86	75,00
16.	Budowa wodociągu wiejskiego we wsiach Bierniki, Krzysztoforowo, Pohorany, Staworowo, Zalesie	Gmina Sidra	1 118 526,23	827 177,42	75,00
17.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Narew	Gmina Narew	3 991 648,00	2 716 401,75	75,00
18.	Budowa kanalizacji sanitarnej do wsi Niecki	Gmina Turośń Kościelna	1 120 877,43	735 612,90	75,00
19.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z budową przepompowni ścieków w Supraślu i w Grabówce	Gmina Supraśl	999 082,73	749 312,04	75,00
20.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Dubinach II i III etap oraz w Nowosadach	Gmina Hajnówka	3 811 484,00	2 209 104,00	75,00
21.	Ostatni etap budowy sieci wodociągowej na obszarach wiejskich gminy Ciechanowiec	Gmina Ciechanowiec	1 742 717,42	1 307 038,06	75,00
22.	Budowa stacji uzdatniania wody w Laskowcu wraz z siecią wodociągową	Gmina Trzcianne	2 746 492,72	1 786 931,87	74,00

l.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita	Środki UE	
				PLN	%
23.	Budowa wodociągu z przyłączami we wsiach Szypliszki, Rybalnia, Fornetka, Przejma Mała, Przejma Wielka	Gmina Szypliszki	1 120 998,50	840 748,88	75,00
24.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zarzeczany	Gmina Gródek	903 190,11	533 922,56	75,00
25.	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w Czyżach	Gmina Czyże	1 892 767,00	1 361 149,00	74,80
26.	Rozbudowa stacji, sieci wodociągowej i zbiorniki wyrównawcze wody w miejscowości Jeleniewo	Gmina Jeleniewo	2 073 183,97	1 258 748,79	75,00
27.	Rozbudowa sieci wodociągowej Turówka wraz z modernizacją stacji wodociągowej w Turówce Starej	Gmina Suwałki	1 201 842,00	714 940,00	70,00
28.	Budowa sieci wodociągowej w 11 wsiach Gminy Sztabin wraz z modernizacją stacji w Kamieniu	Gmina Sztabin	3 975 311,26	2 981 483,44	75,00
29.	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ulicach Miasta Wysokie Mazowieckie	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	2 226 338,77	1 669 754,06	75,00
30.	Budowa wodociągu wiejskiego Nowy Dwór - Kudrawka - Bieniowce - Synkowce	Gmina Nowy Dwór	493 338,84	326 314,19	75,00
31.	Przebudowa kotłowni i instalacji c.o. w budynkach Zespołów Szkół w Tykocinie i Radulach	Gmina Tykocin	571 217,00	428 412,75	75,00
32.	Budowa sieci wodociągowej Kruzy II	Gmina Perlejewo	410 814,46	207 704,10	75,00
33.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i adaptacją szamb w Raczkach - etap A	Gmina Raczki	921 526,17	500 546,55	75,00

l.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita	Środki UE	
				PLN	%
34.	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej regionu poprzez rozbudowę stacji wodociągowej Nowa Wieś oraz rozbudowę sieci wodociągowej Nowa Wieś - zewnętrzna sieć wodociągowa z podłączeniami domowymi w miejscowości Osinki	Gmina Suwałki	1 722 905,38	117 572,92	74,80
Działanie 3.2 Obszary podlegające restrukturyzacji					
35.	Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Ignatkach Osiedlu	Gmina Juchnowiec Kościelny	1 076 671,81	807 503,85	75,00
36.	Wodociągowanie miejscowości Gatne I, Szczeberka, Szczebra	Gmina Nowinka	809 811,44	578 000,00	74,00
37.	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną w Boćkach - etap IV rejon tzw, Zarzecza	Gmina Boćki	1 103 674,06	773 600,00	75,00
38.	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami domowymi w miejscowości Kolonia Koszewo	Gmina Brańsk	169 230,63	117 600,24	75,00
39.	Sieć kanalizacyjna ciśnieniowa z przepompowniami - II etap - zadanie I	Gmina Poświętne	3 710 706,00	2 767 206,00	74,57
40.	Budowa kanalizacji sanitarnej w wsiach Dobrzyniewo Kościelne i Ogrodniki	Gmina Dobrzyniewo Duże	1 992 541,28	1 210 627,28	75,00
41.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Pomianach, Gmina Bargłów Kościelny	Gmina Bargłów Kościelny	1 319 591,00	785 390,64	59,52
42.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej z przepompownią ścieków w Tykocinie	Gmina Tykocin	327 408,00	220 602,00	75,00
43.	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami we wsi Grabowiec	Gmina Bielsk Podlaski	1 282 881,41	790 460,07	75,00

l.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita	Środki UE	
				PLN	%
44.	Kanalizacja sanitarna i przyłącza oraz przewody tłoczne i przepompownie, wieś Olendy, gmina Rudka	Gmina Rudka	807 337,07	480 418,45	75,00
45.	Budowa zewnętrznej sieci wodociągowej z przyłączami ze wsi Łapcie do wsi Strabla	Gmina Wyszki	304 274,05	214 232,97	75,00
46.	Modernizacja ul. Nowy Świat w Supraślu z kanalizacją deszczową i przebudową odcinka wodociągu	Gmina Supraśl	2 634 243,00	1 975 682,24	75,00
47.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Kleszczele we wsi Biała Straż	Gmina Kleszczele	494 238,87	324 135,78	75,00
48.	Budowa kanalizacji sanitarnej na ulicach Bielskiej, Krzywej, M. Konopnickiej i A. Mickiewicza w Orli	Gmina Orla	620 918,58	323 529,82	75,00
49.	Budowa kanalizacji sanitarnej Tarnopol-Kruhlik i Tarnopol- Mostki	Gmina Narewka	1 095 401,83	557 826,77	75,00
50.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Śniadowie i Starym Ratowie - etap II	Gmina Śniadowo	1 850 000,00	1 344 773,76	72,69
	RAZEM		**127 457 420,83**	**77 406 982,93**	

6 Wnioski z wykonania *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 w* latach 2005-2006

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006 w latach 2005–2006 był realizowany zgodnie z planowanymi zamierzeniami. Polityka ekologiczna prowadzona przez władze regionu w pełni wyraża się poprzez ideę ekorozwoju, widoczną w planowaniu i realizacji zadań strategicznych. Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem władz samorządowych i obywateli. Władze administracyjne powinny zapewnić, poprzez politykę zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwo ekologiczne i dostęp do zasobów nieuszczuplonych współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. Obowiązek ten jest zapisany w *Konstytucji Rzeczpospolitej Polskiej* z 2 kwietnia 1997 roku. Uszczegółowienie zapisów *Konstytucji* stanowią akty prawne o samorządzie terytorialnym wskazując, że jednostki samorządu terytorialnego wykonują określone ustawami zadania publiczne, w tym między innymi zadania z zakresu ochrony przyrody i środowiska. W pełni szanując zasadę zrównoważonego rozwoju, należy szukać takich kierunków rozwoju, które doprowadzą do ograniczania emisji, oszczędności energii i zasobów wodnych oraz materiałochłonności, zachowania obszarów cennych przyrodniczo, wzmocnienia struktur ekologicznych, rozwijania aktywności obywatelskiej i świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Większość z planowanych do wykonania zadań realizacyjnych *Programu* zakończono sukcesem. Tylko nieliczne nie zostały zrealizowane. Zadania planowane do realizacji sukcesywnie wykonywane są w sposób ciągły. Samorządy gminne i powiatowe położył duży nacisk na inwestycje z zakresu ochrony środowiska. Budowano kanalizację sanitarną i wodociągi, drogi, modernizowano oczyszczalnie ścieków oraz systemy grzewcze. Nie pominięto również edukacji ekologicznej – organizowano seminaria i konferencje, hapenningi i akcje ekologiczne. Edukacja ekologiczna mieszkańców spoczywa na barkach szkół, jednostek samorządu terytorialnego i trzeciego sektora. Na obszarze województwa podlaskiego funkcjonują 33 ekologiczne organizacje pozarządowe i 47 „zielonych„ inicjatyw[4]. W szkołach, na terenie województwa podlaskiego, jednak edukacja ekologiczna niejednokrotnie ogranicza się do sprzątania świata, akcji zbierania baterii czy próby selektywnej zbiórki odpadów.

[4] Na podstawie: Ruch ekologiczny w Polsce. Mapa aktywności obywatelskiej.

Analizując realizację poszczególnych programów ochrony środowiska (wojewódzki, powiatowe i gminne), nie sposób zauważyć, że nadal istniejącym problemem jest niedostateczna ilość środków finansowych. Mimo możliwości współfinansowania tych zadań z Funduszy Strukturalnych, i tak w dalszym ciągu brakuje pieniędzy.

W najbliższych latach na terenie województwa podlaskiego konieczna jest rozbudowa kanalizacji sanitarnej, budowa dróg (w szczególności obwodnic), modernizacja oczyszczalni ścieków i systemów wodociągowych, powstanie nowoczesnych zakładów zagospodarowania odpadów oraz unieszkodliwianie azbestu, którego jeszcze tak wiele znajduje się na podlaskich dachach indywidualnych właścicieli. Nie sposób także realizować *Program Ochrony Środowiska* bez ciągłego ekologicznego kształcenia ustawicznego.

7 Załączniki

7.1 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO[5]- wzór ankiety

1. nazwa gminy
2. liczba mieszkańców
3. liczba podmiotów gospodarczych
4. wykaz podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób:
5. liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji -
6. liczba mieszkańców korzystająca z wodociągu -
7. długość sieci kanalizacyjnej w km
8. liczba przyłączy kanalizacyjnych
9. długość sieci wodociągowej w km
10. liczba przyłączy wodociągowych
11. km utwardzonych dróg
12. km dróg wymagających modernizacji
13. formy ochrony przyrody: czy doszły nowe (lata 2003-2006) lub czy są planowane,
14. czy są planowane inwestycje na terenach ochrony przyrody, Natura 2000

Lp.	Nazwa obszaru chronionego	Nazwa zadania - inwestycji	Termin realizacji	Koszt realizacji (w tys. PLN)	Źródła finansowania

15. inwestycje z zakresu ochrony środowiska planowane do realizacji w latach 2007 – 2010:

Lp.	Nazwa zadania - inwestycji	Termin realizacji	Koszt realizacji (w tys. PLN)	Źródła finansowania

[5] stan na 31-12-2006

16. Czy na terenie gminy występują (ile):

- Oczyszczalnia ścieków
- Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody
- Składowisko odpadów
- Spalarnia odpadów

17. ujęcia wód podziemnych i wielkości zasobów wg stanu na dzień 31-12-2006

Rodzaje ujęć	**Liczba [szt.]**	**Zasoby eksploatacyjne [m^3/godz.]**	**Pobór wody [m^3/dobę]**

18. Czy składowisko odpadów posiada:

- wydane pozwolenie na budowę,
- pozwolenie na użytkowanie,
- instrukcję eksploatacji,
- opracowany przegląd ekologiczny,
- uszczelnione podłoże,
- instalacje do zbierania odcieków,
- instalacje do ujmowania gazu,
- ewidencję odpadów,
- wagi i brodziki dezynfekcyjne
- pas zieleni
- inne wyposażenie składowiska (jakie)

19. Czy opracowano w gminie mapę akustyczną oraz program ochrony przed hałasem, jeżeli tak to kiedy?

20. Czy opracowano programy oszczędności wody do celów komunalnych, jeżeli tak to kiedy?

21. Czy w okresie 2003-2006 na terenie gminy dokonywano inwestycji w zakresie:

    - nowych technik i technologii spalania paliw
    - niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii
    - centralizacji systemów grzewczych
    - redukcji i neutralizacji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych
    - sieci kanalizacyjnej sanitarnej lub deszczowej
    - oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych
    - innych instalacji oczyszczania wód, w tym opadowych
    - zamkniętych obiegów wody
    - uzdatniania wody i wodociągów

22. Czy w 2005-2006 r. budowano lub modernizowano ujęcia wody? (z podziałem na lata 2005 -2006)

Lokalizacja obiektu	**Data rozpoczęcia inwestycji**	**data zakończenia inwestycji**	**Zastosowana technologia uzdatniania**	**Wydajność obiektu**	**Koszty**		**Źródła finansowania wraz z % ich udziałem**
					poniesione	**pozostałe do zakończenia**	

23. Czy w 2005-2006r. opracowano w gminie plany ograniczania emisji spalin i wtórnej emisji pyłu spowodowanych motoryzacją?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane jest opracowanie takich planów?
24. Czy na terenie gminy prowadzono działania związane ze zmianami w zarządzaniu ochroną środowiska? (z podziałem na lata 2003 - 2006),
    - jakie
25. Czy w Urzędzie Gminy lub jednostkach podległych wdrożono systemy zarządzania środowiskiem?
26. Czy przy Urzędzie Gminy funkcjonuje społeczna Rada Zrównoważonego Rozwoju (Ekorozwoju)?
27. Jaka komórka urzędu gminy zajmuje się ochroną środowiska?
28. Czy na terenie gminy realizowane były działania o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym związane z ochroną środowiska? (z podziałem na lata 2003 - 2006)

Wyszczególnienie	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	tak	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**
stosowane narzędzia edukacji:								
ulotki, foldery, publikacje, opracowania, tablice informacyjne								
spotkania edukacyjne z lokalną społecznością								
szkolenia dla pracowników samorządowych, podmiotów gosp.								
informacje w lokalnych								

Wyszczególnienie	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	tak	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**
mediach								
działalność edukacyjna wobec dzieci i młodzieży w szkole								
inne (jakie?)								
zakres tematyczny działań:								
ogólnie ochrona środowiska i zrównoważony rozwój								
ochrona wód								
ochrona powietrza								
ochrona przyrody								
system zarządzania środowiskiem								
inne (jakie?)								
Grupa docelowa wraz z liczbą przeszkolonych	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	ilość		**ilość**		**ilość**		**ilość**	
dzieci i młodzieży								
przedsiębiorcy								
rolnicy								
poniesione koszty w zł								
źródła finansowania	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	źródło	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**

29. Proszę podać instytucje i organizacje współpracujące z gminą w działaniach edukacyjnych
30. Czy w 2005-2006 r. opracowano w gminie plany optymalizacji wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem programu rozwoju sieci kanalizacyjnej sanitarne 2003-2006 r.?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane jest opracowanie takich planów

31. Czy w 2005-2006 r. opracowano w gminie plany eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane jest opracowanie takich planów
32. Czy uchwalono lub zmieniano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego?
    - Kiedy?
33. Czy umieszczono w uchwalanych/modyfikowanych planach:
    - granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin
    - zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne
34. Czy na terenie gminy utworzono obszary zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych?
    - W przypadku odpowiedzi TAK –
    - kiedy utworzono
    - sumaryczna powierzchnia obszarów
    - poniesione nakłady na utworzenie
    - źródła finansowania wraz z procentowym ich udziałem
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane utworzenie obszarów zieleni i zadrzewień
    - ilość utworzonych obszarów
35. Czy na terenie gminy został opracowany i przyjęty gminny program ochrony środowiska?
    - Proszę podać termin przyjęcia w formie uchwały gminnego programu ochrony środowiska
    - Czy dokument był sporządzany siłami własnymi urzędu gminy
    - W przypadku odpowiedzi NIE proszę podać przewidywany termin przyjęcia w formie uchwały gminnego programu ochrony środowiska.

36. Tabela - Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*

36. Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania ogólne						
1.	Opracowanie gminnych programów ochrony środowiska	III	VI 2004	Samorządy gmin	SłPl	
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
2.	Tworzenie nowych obszarów zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
3.	Opracowanie i wdrożenie programów oszczędności wody dla celów komunalnych w większych miastach województwa (3 miasta)	III	2004	Zarządy Miast: Białystok, Łomża, Suwałki	SłKom	
4.	Umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin	III	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłPl	
5.	Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych	III	2005	Samorządy gmin i powiatów	SłPl	
Zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych						
6.	Zapewnienie ochrony naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane cieki wodne poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego gmin	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłPl	
7.	Opracowanie programów optymalizacji wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem programu rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej	**III**	2004	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
8.	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000 oraz w innych miejscowościach	**I**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	
9.	Stała modernizacja i usprawnianie funkcjonowania oczyszczalni ścieków, poprzez wprowadzanie najlepszych dostępnych technik	**I**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	
10.	Budowa urządzeń oczyszczających wody deszczowe wprowadzane siecią kanalizacyjną do odbiorników	**II**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom, SłPl	
Zadania w zakresie ochrony powietrza						
11.	Racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących, scentralizowanych systemów grzewczych (modernizacja lub rozbudowa ciepłociągów i węzłów cieplnych z zastosowaniem najnowszych technologii i rozwiązań technicznych	**II**	2006	Samorządy gmin	MPEC	
12.	Modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą wyposażone w automatyczną regulację procesów spalania podnoszącą wydajność cieplną źródła	**II**	sukcesywnie	Samorządy gmin	Administracja obiektów	
13.	Budowa nowych i modernizacja istniejących instalacji oczyszczających gazy odlotowe wprowadzane do atmosfery, a w szczególności mających na celu poprawę skuteczności usuwania cząstek o średnicy ziarna poniżej 10 μm	**I**	2006	Samorządy gmin	SłPl, MPEC	
Zadania w zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem						
14.	Sporządzenie mapy akustycznej oraz programu ochrony	II	sukcesywnie do 2007	Zarząd miasta	SłPl	

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
	przed hałasem dla miasta Białegostoku			Białystok		
15.	Budowa ekranów dźwiękochłonnych w miejscach nasilonej emisji hałasu	**II**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	
Zadania w zakresie monitoringu środowiska i badań naukowych						
16.	Monitorowanie jakości ścieków doprowadzanych i oczyszczonych w oczyszczalniach	III	Praca ciągła	Zarządzający oczyszczalnią	-	
17.	Prowadzenie szkoleń zawodowych w zakresie prawa, zarządzania, technik ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, źródeł finansowania ochrony środowiska	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, ON	
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
18.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, NGO, szkoły, ODN	
19.	Utworzenie społecznych rad ds. trwałego i zrównoważonego rozwoju przy urzędach gmin	**III**	2003	Samorządy gmin	NGO, Eksperci lokalni, Samorządy gmin	
20.	Propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju w gminie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	
21.	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, OEE, radio, prasa, telewizja	
22.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji” obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów, władze oświatowe	Samorządy, szkoły	

7.2 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO[6]- wzór ankiety

1. nazwa powiatu
2. liczba mieszkańców
3. liczba podmiotów gospodarczych
4. liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji -
5. liczba mieszkańców korzystająca z wodociągu -
6. długość sieci kanalizacyjnej w km
7. liczba przyłączy kanalizacyjnych
8. długość sieci wodociągowej w km
9. liczba przyłączy wodociągowych
10. km utwardzonych dróg powiatowych
11. km dróg powiatowych wymagających modernizacji
12. formy ochrony przyrody: czy doszły nowe (lata 2005-2006) lub czy są planowane,
13. czy są planowane inwestycje na terenach ochrony przyrody i Natura 2000

Lp.	**Nazwa obszaru chronionego**	**Nazwa zadania - inwestycji**	**Termin realizacji**	**Koszt realizacji (w tys. PLN)**	**Źródła finansowania**

14. inwestycje z zakresu ochrony środowiska planowane do realizacji w latach 2007 – 2010:

Lp.	**Nazwa zadania - inwestycji**	**Termin realizacji**	**Koszt realizacji (w tys. PLN)**	**Źródła finansowania**

[6] stan na 31-12-2006

15. Czy na terenie powiatu został opracowany i przyjęty powiatowy program ochrony środowiska?
    - Proszę podać termin przyjęcia w formie uchwały powiatowego programu ochrony środowiska
    - Czy dokument był sporządzany siłami własnymi
    - W przypadku odpowiedzi NIE proszę podać przewidywany termin przyjęcia w formie uchwały powiatowego programu ochrony środowiska
16. Czy w 2003-2006 r. opracowano w powiecie plany eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane jest opracowanie takich planów
17. Czy w 2005-2006 r. wprowadzono lub doskonalono nadzór nad przestrzeganiem ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących stref ochronnych ujęć wody?
    - W przypadku odpowiedzi TAK - czy stwierdzano naruszenia ustaleń?
18. Czy na terenie powiatu realizowane były działania o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym związane z ochroną środowiska?

Wyszczególnienie	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	tak	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**
stosowane narzędzia edukacji:								
ulotki, foldery, publikacje, opracowania, tablice informacyjne								
spotkania edukacyjne z lokalną społecznością								
szkolenia dla pracowników samorządowych, podmiotów gosp.								
informacje w lokalnych mediach								
działalność edukacyjna wobec dzieci i młodzieży w szkole								
inne (jakie?)								
zakres tematyczny działań:								
ogólnie ochrona środowiska i zrównoważony rozwój								

Wyszczególnienie	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	tak	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**	**tak**	**nie**
ochrona wód								
ochrona powietrza								
ochrona przyrody								
system zarządzania środowiskiem								
inne (jakie?)								
Grupa docelowa wraz z liczbą przeszkolonych	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	ilość		**ilość**		**ilość**		**ilość**	
dzieci i młodzieży								
przedsiębiorcy								
rolnicy								
poniesione koszty w zł								
źródła finansowania	**2003**		**2004**		**2005**		**2006**	
	źródło	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**	**źródło**	**% udziału**

19. Proszę podać instytucje i organizacje współpracujące z gminą w działaniach edukacyjnych
20. Czy na terenie powiatu prowadzono działania związane ze zmianami w zarządzaniu ochroną środowiska?
    - na czym polegały
21. Czy w starostwie lub jednostkach podległych wdrożono systemy zarządzania środowiskiem?
22. Jaka komórka starostwa zajmuje się ochroną środowiska?
23. Czy w 2005-2006 r. utworzono ogólnodostępne bazy danych o stanie zanieczyszczenia powierzchni ziemi?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - czy planowane jest opracowanie takiej bazy w roku 2005?
24. Czy w 2005-2006 r. tworzono lub aktualizowano operaty urządzeniowe lasów niepaństwowych?
    - Czy w 2005-2006 r. doskonalono nadzór nad ich realizacją?

25. Czy w 2005-2006 r. dokonano inwentaryzacji nieczynnych i nienadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych?
    - W przypadku odpowiedzi NIE - kiedy planowane jest opracowanie takiej inwentaryzacji?
    - W przypadku podjęcia działań likwidacyjnych proszę podać ilość zlikwidowanych studni w okresie sprawozdawczym?
26. Czy w okresie sprawozdawczym zalesiano grunty marginalne?
    - W przypadku odpowiedzi TAK proszę podać wielkość zalesionych powierzchni?
27. Tabela - Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006

27. Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania ogólne						
1.	Opracowanie powiatowych programów ochrony środowiska, opiniowanie programów gminnych pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem powiatowym	III	XII 2003, VI 2004	Samorządy powiatów	SłPl	
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
2.	Tworzenie nowych obszarów zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin	SłKom	
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
3.	Doskonalenie nadzoru nad przestrzeganiem ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ustanowienia stref ochronnych ujęć wody	I	sukcesywnie	Samorządy powiatów	SłPl, RZGW	
4.	Opracowanie planów eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych	III	2005	Samorządy gmin i powiatów	SłPl	
Zadania w zakresie monitoringu środowiska i badań naukowych						
5.	Utworzenie ogólnodostępnych powiatowych baz danych o stanie zanieczyszczenia powierzchni ziemi	**III**	2003	Samorządy powiatów	WIOŚ	
6.	Monitorowanie jakości ścieków doprowadzanych i oczyszczonych w oczyszczalniach	**III**	Praca ciągła	Zarządzający oczyszczalnią	-	
7.	Prowadzenie szkoleń zawodowych w zakresie prawa, zarządzania, technik ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, źródeł finansowania ochrony środowiska	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, ON	
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
8.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, NGO, szkoły, ODN	

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
9.	Propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju w gminie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	
10.	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów	Samorządy, OEE, radio, prasa, telewizja	
11.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji” obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół	**III**	sukcesywnie	Samorządy gmin i powiatów, władze oświatowe	Samorządy, szkoły	

7.3 ANKIETA W CELU OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO – wzór ankiety

1. nazwa jst
2. liczba mieszkańców
3. liczba podmiotów gospodarczych
4. % skanalizowania
5. % zwodociągowania
6. km utwardzonych dróg wojewódzkich
7. km dróg wojewódzkich wymagających modernizacji
8. zadania realizowane w ramach Kontraktu Wojewódzkiego w latach 2005-2006:

Lp.	**Działanie / Nazwa zadania**	**Okres realizacji zadania**	**Dotacje z budżetu państwa (w zł)**	**Środki JST (w zł)**

9. zadania realizowane w ramach ZPORR w latach 2005-2006:

Lp.	**Działanie / Nazwa zadania**	**Okres realizacji zadania**	**Dotacje z budżetu państwa (w zł)**	**Środki JST (w zł)**

10. zadania realizowane w ramach innych środków w latach 2005-2006:

Lp.	**Środki**	**Działanie / Nazwa zadania**	**Okres realizacji zadania**	**Dotacje z budżetu państwa (w zł)**	**Środki JST (w zł)**

11. obszary chronione na terenie województwa:
    - nazwa:
    - wielkość:
    - forma prawna ochrony:
    - od kiedy występuje:
12. Proponowane priorytety z zakresu ochrony środowiska na lata 2007 – 2010:
13. Tabela - Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006

13. Stan realizacji zadań w latach 2005-2006 wynikających z *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2003-2006*

Lp	Nazwa zadania	Priorytet	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Stan realizacji – stopień zaawansowania w %
Zadania ogólne						
1	Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem wojewódzkim	**III**	XII. 2003	Samorząd Województwa	-	
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
2	Wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów określających sposoby użytkowania cennych elementów przyrodniczych i krajobrazowych (w szczególności torfowisk, drobnych zbiorników wodnych, tarasów zalewowych, stref brzegowych jezior, lokalnych kulminacji terenu); wyznaczenie stref ochronnych wokół jezior i rzek województwa	**III**	2003	Samorząd Województwa	SłPl	
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
3	Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin	**III**	2003	Samorząd Województwa	SłPl samorządy	
4	Opracowanie perspektywicznego programu eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych z uwzględnieniem prognozy skutków wydobycia kopalin dla przyrody i środowiska	**III**	2005	Samorząd Województwa	samorządy	
Zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych						
5	Zapewnienie ochrony naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane cieki wodne poprzez wprowadzenie obowiązku umieszczania odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	**III**	2003	Samorząd Województwa	SłPl samorządy	

Zadania w zakresie ochrony powietrza						
6	Modernizacja istniejących spalarni odpadów medycznych w Łomży i w Suwałkach	**I**	2003	Samorząd Województwa	Szpitale	
7	Inwentaryzacja zasobów biomasy pod kątem ich wykorzystania jako potencjalnego źródła energii	**III**	2003	Samorząd Województwa	Nadleśnictwa, ODR, Parki narodowe	
Zadania w zakresie monitoringu środowiska i badań naukowych						
8	Uzupełnienie systemu informatycznego pozwalającego na efektywną kontrolę funkcjonowania systemu opłat za emisję gazów lub pyłów do powietrza – utworzenie wojewódzkiej bazy danych (zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania)	**III**	2003	Samorząd Województwa	-	
Zadania w zakresie edukacji ekologicznej						
9	Zorganizowanie regionalnego systemu informacji o edukacji ekologicznej	**III**	2004	Samorząd Województwa	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	
10	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	Samorządy, NGO, szkoły, ODN, ODR	
11	Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	wszystkie podmioty prowadzące edukację środowiskową	
12	Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	podmioty prowadzące edukację środowiskową	
13	Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie	**III**	praca ciągła	Samorząd Województwa	Samorządy OEE, radio, prasa, telewizja	

Zadania koordynowane o charakterze organizacyjno-prawnym						
Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu						
14	Wspieranie zachowania tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach przyrodniczo cennych; wspieranie rolnictwa ekologicznego	**II**	praca ciągła	Samorząd Województwa, parki narodowe	Wojewoda, samorządy, ARiMR, ODR, właściciele gospodarstw	
15	Opracowanie regionalnego programu ochrony rodzimych ras i odmian zwierząt gospodarskich oraz starych i lokalnych odmian roślin uprawnych	**III**	2005	Samorząd Województwa	Wojewoda ON, MRiRW, KCHZ, OOG,	
16	Doskonalenie kontroli zakazu handlu zagrożonymi gatunkami roślin i zwierząt	**III**	praca ciągła	MŚ, Samorządy	Straż miejska, Policja, SG, Urząd Celny	
Zadania w zakresie ochrony wód podziemnych, kopalin, gleb i powierzchni ziemi						
17	Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarce	**II**	sukcesywnie	Samorząd Województwa, Wojewoda, samorządy	Podmioty gospodarcze	

14. Tabela - finansowanie ochrony środowiska ze środków powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie podlaskim w podziale na dziedziny, formy finansowania oraz beneficjentów

Rodzaj beneficjenta		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Ochrona powietrza i klimatu	Gospodarka odpadami	Pozostałe dziedziny	Razem
		(w złotych)				
ROK 2003	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2003					
ROK 2004	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2004					
ROK 2005	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2005					
ROK 2006	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2006					

15. Finansowanie ochrony środowiska ze środków gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie podlaskim w podziale na dziedziny, formy finansowania oraz beneficjentów

Rodzaj beneficjenta		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Ochrona powietrza i klimatu	Gospodarka odpadami	Pozostałe dziedziny	Razem
		(w złotych)				
ROK 2003	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2003					

ROK 2004	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2004					
ROK 2005	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2005					
ROK 2006	Jednostki samorządu terytorialnego					
	Jednostki nie należące do sektora finan. publ					
	Inne jednostki sektora finansów publicznych					
	RAZEM 2006					

7.4 Dane zebrane w formie ankiet od jednostek samorządu terytorialnego

Na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, na terenie województwa podlaskiego w 2005 roku funkcjonowało 106 komunalnych oczyszczalni ścieków i 28 przemysłowych oczyszczalni ścieków. W roku 2006 istniało już 155 komunalnych oczyszczalni ścieków i 28 przemysłowych oczyszczalni ścieków.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku na terenie województwa podlaskiego istniały 124 składowiska odpadów, w tym 2 przemysłowe. Tylko 89 składowisk było w eksploatacji, zaś 35 składowisk było w trakcie rekultywacji.

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej dane na temat oczyszczalni ścieków, ujęć wody i składowiska na obszarze poszczególnych gmin województwa podlaskiego. Dziewięć gmin nie odesłało ankiety.

Tabela 20. **Zestawienie oczyszczalni ścieków, ujęć wody, składowisk odpadów w gminach**

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
1	Augustów	gm. miejska	brak ankiety				
2	Augustów	gm. wiejska	1	7	1	1	0
3	Bakałarzewo	gm. wiejska	1	1	0	1	0
4	Bargłów Kościelny	gm. wiejska	1, przydomowe 12	3		1	0
5	Białowieża	gm. wiejska	1	2		1	0

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
6	Białystok	gm.miejska	1	85	2	0	0
7	Bielsk Podlaski	gm. miejska	1	2	2	1	0
8	Bielsk Podlaski	gm. wiejska	1	2	0	1	0
9	Boćki	gm. wiejska	brak ankiety				
10	Brańsk	gm. miejska	1	2	0	1	0
11	Brańsk	gm. wiejska	250 przydomowych	4		1	0
12	Choroszcz	gm. miejsko - wiejska	1	4		0	0
13	Ciechanowiec	gm. miejsko - wiejska	1	2		1	0
14	Czarna Białostocka	gm. miejsko - wiejska	2	6		1	0
15	Czeremcha	gm. wiejska	4	1	1	1	0
16	Czyże	gm. wiejska	1	2	0	0	
17	Czyżew - Osada	gm. wiejska	1	2		1	0
18	Dąbrowa Białostocka	gm. miejsko - wiejska	2	6		2	0
19	Dobrzyniewo	gm. wiejska	0	6	6	1	0
20	Drohiczyn	gm. miejsko - wiejska	1	2		1	0
21	Dubicze Cerkiewne	gm. wiejska	1	2		1	0
22	Dziadkowice	gm. wiejska	0	3	0	1	0
23	Filipów	gm. wiejska	1	4	0	1	0
24	Giby	gm. wiejska	0	1	1	0	0
25	Goniądz	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety				
26	Grabowo	gm. wiejska	1	2		1	0
27	Grajewo	gm. miejska	1	9		1	0
28	Grajewo	gm. wiejska	1	4	1	0	
29	Grodzisk	gm. wiejska	1	2	1	0	
30	Gródek	gm. wiejska	4	7		1	0
31	Hajnówka	gm. miejska	1	1		1	0
32	Hajnówka	gm. wiejska	brak ankiety				
33	Janów	gm. wiejska	brak ankiety				
34	Jasionówka	gm. wiejska	1	4	0	1	0
35	Jaświły	gm. wiejska	2	3		1	0
36	Jedwabne	gm. miejsko - wiejska	1	1		1	
37	Jeleniewo	gm. wiejska	1	4		1	0
38	Juchnowiec Kościelny	gm. wiejska	3	5		1	0
39	Kleszczele	gm. miejsko - wiejska	2	5		1	0
40	Klukowo	gm. wiejska	6 szt + 444 przydomowe	4		1	0
41	Knyszyn	gm. miejsko - wiejska	1	2	0	1	0

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
42	Kobylin - Borzymy	gm. wiejska	13 szt. (mechaniczno – biologiczne)	7	4	0	0
43	Kolno	gm. miejska	1	5		1	0
44	Kolno	gm. wiejska	0	3		0	0
45	Kołaki Kościelne	gm. wiejska	0	3		0	0
46	Korycin	gm. wiejska	1	3		0	
47	Krasnopol	gm. wiejska	0	1	1	31.03.2006 r. ZOSTAŁO ZAMKNIĘTE	0
48	Krynki	gm. wiejska	1	4	1	0	
49	Krypno	gm. wiejska	1	3 ujęcia, 6 studni, 3 stacje udatniania	3	1	0
50	Kulesze Kościelne	gm. wiejska	0	2	2	1	0
51	Kuźnica	gm. wiejska	1	brak danych o licznie		1	0
52	Lipsk	gm. miejsko - wiejska	1	3	brak stacji uzdatniania, do doraźnego stosowania używa się chloratora	1	0
53	Łapy	gm. miejsko - wiejska	1	12 z czego 4 ujęcia zlokalizowane są na terenie przedsiębiorstw i pokrywają ich zapotrzebowanie na wodę		1	0
54	Łomża	gm. miejska	1	6	6	0	0
55	Łomża	gm. wiejska	1	9	0	0	0
56	Mały Płock	gm. wiejska	1	2		1	0
57	Miastkowo	gm. wiejska	0	2	0	1	0
58	Michałowo	gm. wiejska	3	4	1	0	
59	Mielnik	gm. wiejska	1	1		1	0
60	Milejczyce	gm. wiejska	0	3	1	1	0
61	Mońki	gm. miejsko - wiejska	1	7		1	0
62	Narew	gm. wiejska	2	6		1	
63	Narewka	gm. wiejska	3	4 + Nadleśnictwo Gruszki + Zakładowy Ceramiki Budowlanej		1	0

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
				Lewkowo			
64	Nowe Piekuty	gm. wiejska	1 komunalna oczyszczalnia ścieków przy Zespole szkół w Nowych Piekutach (20-100 RLM) oraz 82 przydomowe oczyszczalnie ścieków (wybudowane w 2007 r.)	2	2	0	0
65	Nowinka	gm. wiejska	1	2	0	0	
66	Nowogród	gm. miejsko - wiejska	1	4	1	0	
67	Nowy Dwór	gm. wiejska	1	4	3	1	0
68	Nurzec - Stacja	gm. wiejska	1	4		1	0
69	Orla	gm. wiejska	1	2	1	0	
70	Perlejewo	gm. wiejska	0	2	0	0	
71	Piątnica	gm. wiejska	brak ankiety				
72	Płaska	gm. wiejska	brak ankiety				
73	Poświętne	gm. wiejska	0	2	1	0	0
74	Przerośl	gm. wiejska	1	2	0	0	0
75	Przytuły	gm. wiejska	Przydomowe oczyszczalnia ścieków- 40	2 studnie głębinowe we wsi Nowa Kubra w raz ze stacją uzdatniania.	1	0	0
76	Puńsk	gm. wiejska	1	4	2	1	0
77	Raczki	gm. wiejska	1	3	w trakcie rekultywacji	0	
78	Radziłów	gm. wiejska	1	4		1	0
79	Rajgród	gm. miejsko - wiejska	2	2	1	1	0
80	Rudka	gm. wiejska	1	1		1	0
81	Rutka - Tartak	gm. wiejska	1	1		1	0
82	Rutki	gm. wiejska	2	6	3	0	0
83	Sejny	gm. miejska	1	1	1	0	
84	Sejny	gm. wiejska	brak ankiety				
85	Sidra	gm. wiejska	0	3	0	1	0
86	Siemiatycze	gm. miejska	1	1		1	0
87	Siemiatycze	gm. wiejska	39 szt. przydomowe	3	0	5	1
88	Sokoły	gm. wiejska	1	7	0	1	0

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
89	Sokółka	gm. miejsko - wiejska	1; 1- przyzakładowa Zakład Przetwórstwa Owoców i Warzyw „Chłodnia ESKIMOS”, 6 oczyszczalni przydomowych.	15	4	1	0
90	Stawiski	gm. miejsko - wiejska	1	3	0	1	0
91	Suchowola	gm. miejsko - wiejska	1	5	0	1	0
92	Supraśl	gm. miejsko - wiejska	0	2		0	0
93	Suraż	gm. miejsko - wiejska	0	2	0	0	0
94	Suwałki	gm. miejska	1	19 ujęć , 1 stacja uzdatniania	1	2	0
95	Suwałki	gm. wiejska	0	7	0	0	0
96	Szczuczyn	gm. miejsko - wiejska	1	3	1	0	
97	Szepietowo	gm. wiejska	1	11 szt studni głębinowych		1	0
98	Sztabin	gm. wiejska	2	3		0	0
99	Szudziałowo	gm. wiejska	1	3	0	1	0
100	Szumowo	gm. wiejska	0	12		0	0
101	Szypliszki	gm. wiejska	mechaniczno-biologiczne – 4, biologiczne 55 w tym przydomowych 50	4		1 - po rekultywacji	0
102	Śniadowo	gm. wiejska	1	4		1	0
103	Trzcianne	gm. wiejska	1+ 66 przyzagrodowych	3	1	0	
104	Turośl	gm. wiejska	1	1		w trakcie rekultywacji	0
105	Turośń Kościelna	gm. wiejska	brak ankiety				
106	Tykocin	gm. miejsko - wiejska	2	7	7	1	0
107	Wasilków	gm. miejsko - wiejska	0	5	1	0	
108	Wąsosz	gm. wiejska	1	3		1	0
109	Wizna	gm. wiejska	1	4	1	0	

l.p.	Miejscowość	Gmina	Oczyszczalnia ścieków	Ujęcia wody, w tym stacje uzdatniania wody	Stacje uzdatniania wody	Składowisko odpadów	Spalarnia odpadów
110	Wiżajny	gm. wiejska	1	3	1	1 szt. zamknięte z dniem 30 czerwca 2007 roku	0
111	Wysokie Mazowieckie	gm. miejska	1	1	1	1	-
112	Wysokie Mazowieckie	gm. wiejska	4 lokalne	3		0	0
113	Wyszki	gm. wiejska	1	5		1	0
114	Zabłudów	gm. miejsko - wiejska	2	5	0	1	0
115	Zambrów	gm. miejska	1	1	0	0	0
116	Zambrów	gm. wiejska	4	2		0	0
117	Zawady	gm. wiejska	0	2		0	0
118	Zbójna	gm. wiejska	0	1		1	0

Źródło: ankiety z jednostek samorządu terytorialnego

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej dane na temat planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze poszczególnych gmin województwa podlaskiego. Na terenie województwa wciąż jeszcze występuje stosunkowo duży odsetek obszarów nie objętych aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego. W większości obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego są uwzględnione granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin oraz zawarte zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne.

Tabela 21. **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
1	Augustów	gm. miejska	+	-	Od 1995r. uchwalono 28 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	-	+	-	+
2	Augustów	gm. wiejska	brak ankiety						
3	Bakałarzewo	gm. wiejska	-	-	2005	-	nie ze względu na brak złóż	-	+
4	Bargłów Kościelny	gm. wiejska	-	+	w trakcie opracowywania	+	-	-	-
5	Białowieża	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
6	Białystok	gm.miejska	+	-		+	-	+	-
7	Bielsk Podlaski	gm. miejska	+	-	1999-2004		+		+
8	Bielsk Podlaski	gm. wiejska	-	+	-	-	-	-	-
9	Boćki	gm. wiejska	brak ankiety						
10	Brańsk	gm. miejska	-	+	Uchwała Nr XXXI/147/02 Rady Miejskiej w Brańsku z dnia 9 października 2002r. a także w chwili obecnej jesteśmy w trakcie zmiany planu	+	-	+	-
11	Brańsk	gm. wiejska	+	-		+	-	-	+
12	Choroszcz	gm. miejsko - wiejska	+	-	UCHWALONO W 2002r. TERAZ JEST ZMIENIANY	+	-	+	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
13	Ciechanowiec	gm. miejsko - wiejska	-	-	Uchwalono 30.06.2006r. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części gm. Ciechanowiec, dot. terenów wsi Tworkowice, Stare Wojtkowice, Wojtkowice Dady i Wojtkowice Glinna.	-	+	-	+
14	Czarna Białostocka	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety						
15	Czeremcha	gm. wiejska	+	-	dla wyodrębnionych obszarow; Uchwała Nr XII/80/2000 Rady Gminy Czeremcha z dnia 30 sierpnia 2000 r. w sprawie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów funkcjonalnych miejscowości i gminy Czeremcha, Uchwała Nr VI/64/03 Rady Gminy Czeremcha z dnia 10 września 2003r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów Czeremchy Osady i Gminy Czeremcha, Uchwała Nr	-	+	-	+

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
					X/97/04 Rady Gminy Czeremcha z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego międzynarodowego drogowego Przejścia Granicznego w Połowcach, Gmina Czeremcha, powiat hajnowski, woj. podlaskie				
16	Czyże	gm. wiejska	-	+	-	-	+	-	+
17	Czyżew - Osada	gm. wiejska	-	+		-	-	-	+
18	Dąbrowa Białostocka	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
19	Dobrzyniewo	gm. wiejska	-	+	Plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący cały obszar gminy Dobrzyniewo Duże nie został jeszcze uchwalony. Istnieją natomiast miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące niektóre obszary na terenie gminy. Ostatni plan zagospodarowania przestrzennego na części miejscowości Nowosiółki został	+	-	+	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
					uchwalony 2006 r.				
20	Drohiczyn	gm. miejsko - wiejska	-	+	2008-2009	-	+	-	+
21	Dubicze Cerkiewne	gm. wiejska	-	+	od 2003 r, przestał obowiązywać miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy	-	-	-	-
22	Dziadkowice	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
23	Filipów	gm. wiejska	-	+	w trakcie opracowywania	BĘDĄ UJĘTE	-	BĘDĄ UJĘTE	-
24	Giby	gm. wiejska	-	+	do 2012	-	-	-	-
25	Goniądz	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety						
26	Grabowo	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
27	Grajewo	gm. miejska	+	-		-	+	-	+
28	Grajewo	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
29	Grodzisk	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
30	Gródek	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
31	Hajnówka	gm. miejska	-	+	Uchwała NR XXXVIII/229/06 Rady Miasta Hajnówka z dnia 25 października 2006r. W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Hajnówka obszar 3 „Hajnówka – Wschód”, - Uchwała NR XXXVIII/229/06 Rady Miasta Hajnówka z dnia 25	-	-	+	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
					października 2006r. W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Hajnówka obszar 2 „Hajnówka – Południe”, - Uchwała NR XXXVIII/229/06 Rady Miasta Hajnówka z dnia 25 października 2006r. W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Hajnówka obszar 1 „Hajnówka – Północ”				
32	Hajnówka	gm. wiejska	brak ankiety						
33	Janów	gm. wiejska	brak ankiety						
34	Jasionówka	gm. wiejska	+	-	2002	+	-	-	+
35	Jaświły	gm. wiejska	+	-	30 września 2002r, obecnie trwa zmiana mpzp gminy Jaświły	+	-	+	-
36	Jedwabne	gm. miejsko - wiejska	-	+	Gmina posiada jedynie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	+	-	-	+
37	Jeleniewo	gm. wiejska	-	+	2006 - częściowo (wieś Żywa Woda)	-	+	+	-
38	Juchnowiec Kościelny	gm. wiejska	+	-		+	-	-	+

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
39	Kleszczele	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
40	Klukowo	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
41	Knyszyn	gm. miejsko - wiejska	-	+	nie było planów	-	+	-	+
42	Kobylin - Borzymy	gm. wiejska	+	-		-	+	-	+
43	Kolno	gm. miejska	-	+		-	-	-	-
44	Kolno	gm. wiejska	+	-	2006-2007	+	-	-	+
45	Kołaki Kościelne	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
46	Korycin	gm. wiejska	+	-	14.10.2005R	+	-	+	-
47	Krasnopol	gm. wiejska	+	-	Miejscowy Plan Zagospodarowania Części Wsi Krasnopol – Uchwała nr VIII/40/03 Rady Gminy Krasnopol, Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Wsi Krasnopol – Uchwała nr VIII/41/03 Rady Gminy Krasnopol z dnia 30.06.2007 r. - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Wsi Krasnopol – Uchwała nr VIII/42/03 Rady Gminy Krasnopol z dnia 30.06.2007 r.	-	+	-	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
					- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Wsi Krasnopol – Uchwała nr VIII/43/03 Rady Gminy Krasnopol z dnia 30.06.2007 r. - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Wsi Smolany Dąb, Gmina Krasnopol – Uchwała nr XXXVII/196/06 Rady Gminy Krasnopol z dnia 31.08.2006 r.				
48	Krynki	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
49	Krypno	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
50	Kulesze Kościelne	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
51	Kuźnica	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
52	Lipsk	gm. miejsko - wiejska	-	-	2004 r. zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Pustej i Stolarskiej w Lipsku, 2007 r. opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego pod przejście graniczne w Lipszczanach	-	+	-	+
53	Łapy	gm. miejsko - wiejska	+	-	Plany – rok 2003, zmiany – rok 2006.	-	+	-	+

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
54	Łomża	gm. miejska	+	-		-	+	-	+
55	Łomża	gm. wiejska	-	+	za wyjątkiem jednostkowych opracowań na 23 obiektach co stanowi 0,05% powierzchni gminy	-	-	-	nie dotyczy
56	Mały Płock	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
57	Miastkowo	gm. wiejska	+	-	4 plany- zatwierdzone w 2006 r.	+	-	nie występuje	+
58	Michałowo	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
59	Mielnik	gm. wiejska	+	-	2004r.	-	+	-	+
60	Milejczyce	gm. wiejska	-	+		-	+	-	+
61	Mońki	gm. miejsko - wiejska	+	-		+	-	+	-
62	Narew	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
63	Narewka	gm. wiejska	częściowo	-	Uchwalono 25 planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego w latach: 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 i 2007	-	+	+	-
64	Nowe Piekuty	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
65	Nowinka	gm. wiejska	+	-		-	+	-	+
66	Nowogród	gm. miejsko - wiejska	+	-	2004, 2005	+	-	+	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
67	Nowy Dwór	gm. wiejska	+	-	Uchwalono plan zagospodarowania przestrzennego dla części Nowy Dwór i Chworościany w dniu 16.03.2004r	-	+	-	zostanie ujęte w opracowywanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
68	Nurzec - Stacja	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
69	Orla	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
70	Perlejewo	gm. wiejska	+	-		-	+	+	-
71	Piątnica	gm. wiejska	brak ankiety						
72	Płaska	gm. wiejska	brak ankiety						
73	Poświętne	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
74	Przerośl	gm. wiejska	-	-	Dla części obrębów uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z dnia 10 sierpnia 2007 roku	-	-	-	+
75	Przytuły	gm. wiejska	-	+	Gmina Przytuły posiada jedynie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przytuly	-	nd	-	nd
76	Puńsk	gm. wiejska	+	-	2006	-	+	-	+
77	Raczki	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
78	Radziłów	gm. wiejska	+	-	UCHWALONO M.	-	-	+	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
					RADZIŁOW W 2006R				
79	Rajgród	gm. miejsko - wiejska	+	-	2003/2004/2005/2006	-	+	-	+
80	Rudka	gm. wiejska	+	-	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rudka – 2005 r.	-	+	+	-
81	Rutka - Tartak	gm. wiejska	-	+	mała część msc. Pobondzie w 2000 roku	-	+	-	+
82	Rutki	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
83	Sejny	gm. miejska	-	+		-	-	-	-
84	Sejny	gm. wiejska	+	-		-	+	+	-
85	Sidra	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
86	Siemiatycze	gm. miejska	+	-	W latach 1997 – 2007 uchwalono 8 planów dla części miasta Siemiatycze:	+	-	+	-
87	Siemiatycze	gm. wiejska	+	-	Uchwalono miejscowy plan 25.10.2000r.	+	-	+	-
88	Sokoły	gm. wiejska	-	+		+	-	-	-
89	Sokółka	gm. miejsko - wiejska	+	-	1999, 2000, 2001, 2002, 2005, 2006, 2007, tak na terenie miasta, na terenie gminy grudnia 2003 roku utracił ważność miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (poza planami na kopaliny)	+	-		-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
90	Stawiski	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
91	Suchowola	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety						
92	Supraśl	gm. miejsko - wiejska	+	-		-	+	-	+
93	Suraż	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
94	Suwałki	gm. miejska	+	-	2003-2006	-	+	-	+
95	Suwałki	gm. wiejska	+	-	2006	+	-	-	-
96	Szczuczyn	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
97	Szepietowo	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
98	Sztabin	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
99	Szudziałowo	gm. wiejska	-	+		-	-	nie planuje się	0
100	Szumowo	gm. wiejska	+	-	29.10.2004 r., 29.12.2004 r., 26.10.2006 r.	zawarto zapisy w planie uchwalonym w dniu 26.10.2006 r	-	1	-
101	Szypliszki	gm. wiejska	+	-	w zależności od potrzeb na konkretne inwestycje	+	-	+	-
102	Śniadowo	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
103	Trzcianne	gm. wiejska	+	-	Tak w części gminy (tylko 0,005 %)	-	+	-	+
104	Turośl	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-

Lp.	Miejscowość	Gmina	pytania						
			TAK	NIE	data uchwalenia/zmiany	granice obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin		zapisy chroniące naturalne zbiorniki retencyjne, takie jak tereny podmokłe i nieregulowane cieki wodne	
						TAK	NIE	TAK	NIE
105	Turośń Kościelna	gm. wiejska	brak ankiety						
106	Tykocin	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
107	Wasilków	gm. miejsko - wiejska	+	-		+	-	-	+
108	Wąsosz	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
109	Wizna	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
110	Wiżajny	gm. wiejska	-	+	W 2006 roku – uchwalono miejscowy plan dla ośrodka sportów zimowych w części wsi Marianka	-	+	-	+
111	Wysokie Mazowieckie	gm. miejska	-	+	2005r	nie dotyczy	-	nie dotyczy	-
112	Wysokie Mazowieckie	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
113	Wyszki	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
114	Zabłudów	gm. miejsko - wiejska	-	+		-	-	-	-
115	Zambrów	gm. miejska	-	-		nie dotyczy	+	-	+
116	Zambrów	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
117	Zawady	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-
118	Zbójna	gm. wiejska	-	+		-	-	-	-

Źródło: ankiety z jednostek samorządu terytorialnego

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej dane na temat ujęć wód i wielkości zasobów, wg stanu na dzień 31.12.2007, na obszarze poszczególnych gmin województwa podlaskiego. Dziewięć gmin nie odesłało ankiety.

Tabela 22. **Ujęcia wód i wielkości zasobów wg stanu na dzień 31.12.2007**

Miejscowość	Gmina	Rodzaje ujęć	Liczba	Zasoby eksploatacyjne [m^3/godz.]	Pobór wody [m^3/dobę]
Augustów	gm. miejska	podziemne	7	532,0	5 594,0
Augustów	gm. wiejska	brak ankiety			
Bakałarzewo	gm. wiejska	podziemne	2	105,0	500,0
Bargłów Kościelny	gm. wiejska	podziemne	5	136,0	1 324,0
Białowieża	gm. wiejska	głębinowe	2	219,7	902,0
Białystok	gm. miejska	Wasilków - Ujęcie ze stawów infiltracyjno - retencyjnych	1	2 958,3	71 000,0
Białystok	gm.miejska	ujęcia wody podziemnej	84	4 638,4	26 859,5
Bielsk Podlaski	gm. miejska	podziemne	5	800,0	3 523,0
Bielsk Podlaski	gm. wiejska	podziemne	5	129,6	457,0
Boćki	gm. wiejska	brak ankiety			
Brańsk	gm. miejska	podziemne	2	20,0	480,0
Brańsk	gm. wiejska	podziemne	4	800,0	100,0
Choroszcz	gm. miejsko - wiejska	podziemne	4	374,0	7 800,0
Ciechanowiec	gm. miejsko - wiejska	podziemne	2	264,0	1 145,0
Czarna Białostocka	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety			
Czeremcha	gm. wiejska	Ujęcie Kuzawa	1	98,0	1 800,0
Czyże	gm. wiejska	podziemne	2	43,8	280,0
Czyżew - Osada	gm. wiejska	głębinowa	4	205,0	1 121,0
Dąbrowa Białostocka	gm. miejsko - wiejska	podziemne	6	470,9	1 387,2
Dobrzyniewo	gm. wiejska	ujęcia głębinowe	6	47,4	923,0
Drohiczyn	gm. miejsko - wiejska	podziemne	2	142,7	1 080,0
Dubicze Cerkiewne	gm. wiejska	podziemne	2	170,0	502,2
Dziadkowice	gm. wiejska	podziemne	3	241,0	670,0
Filipów	gm. wiejska	brak danych			
Giby	gm. wiejska	podziemne	1	86,0	400,0
Goniądz	gm. miejsko - wiejska	brak ankiety			
Grabowo	gm. wiejska	głębinowe	2	248,9	433,0

Miejscowość	Gmina	Rodzaje ujęć	Liczba	Zasoby	Pobór wody
Grajewo	gm. miejska	podziemne	4	157,0	696,0
Grajewo	gm. wiejska	głębinowe	8	338,0	2,5
Grodzisk	gm. wiejska	podziemne	2	180,0	315,0
Gródek	gm. wiejska	głębinowe	7	1 650,0	550,0
Hajnówka	gm. miejska	podziemne	1	200,0	4 800,0
Hajnówka	gm. wiejska	brak ankiety			
Janów	gm. wiejska	brak ankiety			
Jasionówka	gm. wiejska	głębinowe	4	130,0	665,0
Jaświły	gm. wiejska	podziemne	3	161,0	1 540,0
Jedwabne	gm. miejsko - wiejska	studnia	3	38,0	264,0
Jeleniewo	gm. wiejska	głębinowe	9	170,8	1 913,0
Juchnowiec Kościelny	gm. wiejska	podziemne	4	280,0	brak danych
Kleszczele	gm. miejsko - wiejska	głębinowe	5	430,0	290,0
Klukowo	gm. wiejska	głębinowe	8	480,0	
Knyszyn	gm. miejsko - wiejska	podziemne	2	67,0	620,0
Kobylin - Borzymy	gm. wiejska	Studnie głębinowe	7	430,0	1 050,0
Kolno	gm. miejska	głębinowe	4	199,0	4 560,0
Kolno	gm. wiejska	Studnie głębinowe	3	200,5	630,0
Kołaki Kościelne	gm. wiejska	hydrofornia	3	209,3	863,0
Korycin	gm. wiejska	podziemne		161,5	1 344,9
Krasnopol	gm. wiejska	Ujęcie podziemne	1		
Krynki	gm. wiejska	głębinowe	3	200,0	4 000,0
Krypno	gm. wiejska	podziemne	3	361,0	682,0
Kulesze Kościelne	gm. wiejska	podziemne	2	303,0	1 770,0
Kuźnica	gm. wiejska	głębinowe	4	169,0	254,0
Lipsk	gm. miejsko - wiejska	podziemne	3	166,8	369,6
Łapy	gm. miejsko - wiejska	podziemne	16	726,0	2 875,0
Łomża	gm. miejska	podziemne	9	1 700,0	9 000,0
Łomża	gm. wiejska	głębinowe	6	308,0	1 301,0
Mały Płock	gm. wiejska	studnie głębinowe	5	263,0	6 326,0
Mały Płock	gm. wiejska	studnie kopane	1100	208,0	5 010,0
Miastkowo	gm. wiejska	podziemne	2	68,0	841,0
Michałowo	gm. wiejska	studnie głębinowe	4		
Mielnik	gm. wiejska	podziemne	2	210,2	200,0
Milejczyce	gm. wiejska	Studnie głębinowe	3	6,0	200,0
Mońki	gm. miejsko - wiejska	podziemne	7	550,0	1 700,0
Narew	gm. wiejska	Studnie głębinowe	6	158,0	1 900,0

Miejscowość	Gmina	Rodzaje ujęć	Liczba	Zasoby	Pobór wody
Narewka	gm. wiejska	podziemne	9	368,2	1 851,0
Nowe Piekuty	gm. wiejska	podziemne	4	194,0	849,0
Nowinka	gm. wiejska	studnie głębinowe	4	210,0	154,0
Nowogród	gm. miejsko - wiejska	studnie wiercone	4	200,0	400,0
Nowy Dwór	gm. wiejska	studnie głębinowe	5	240,0	385,0
Nurzec - Stacja	gm. wiejska	podziemne	4	67,0	112,0
Orla	gm. wiejska	podziemne	2	64,7	1 023,8
Perlejewo	gm. wiejska	podziemne	2	255,0	310,0
Piątnica	gm. wiejska	brak ankiety			
Płaska	gm. wiejska	brak ankiety			
Poświętne	gm. wiejska	studnie głębinowe	2	125,0	740,0
Przerośl	gm. wiejska	brak danych			
Przytuły	gm. wiejska	studnia głębinowa	2		224,0
Puńsk	gm. wiejska	podziemne	4	141,0	963,0
Raczki	gm. wiejska	podziemne	3	199,0	720,0
Radziłów	gm. wiejska	podziemne	4	159,6	583,2
Rajgród	gm. miejsko - wiejska	studnie głębinowe	4	70,0	500,0
Rudka	gm. wiejska	studnia głębinowa	1	58,0	177,0
Rutka - Tartak	gm. wiejska	studnie głębinowe	2		
Rutki	gm. wiejska	głębinowe	6	1 736,5	
Sejny	gm. miejska	głębinowe	3	144,0	1 260,0
Sejny	gm. wiejska	brak danych			
Sidra	gm. wiejska	podziemne	6	169,8	250,0
Siemiatycze	gm. miejska	podziemne	1	250,0	6 000,0
Siemiatycze	gm. wiejska	brak danych			
Sokoły	gm. wiejska	podziemne	14	542,9	868,0
Sokółka	gm. miejsko - wiejska	podziemne	15	628,0	10 056,0
Stawiski	gm. miejsko - wiejska	głębinowe	3	74,0	518,0
Suchowola	gm. miejsko - wiejska	podziemne	5	390,0	-
Supraśl	gm. miejsko - wiejska	brak danych			
Suraż	gm. miejsko - wiejska	głębinowe	2	75,0	170,0
Suwałki	gm. miejska	podziemne	19	900,0	8 000,0
Suwałki	gm. wiejska	studnie głębinowe	7	2 450,0	-
Szczuczyn	gm. miejsko - wiejska	podziemne	3	175,0	3 630,0
Szepietowo	gm. wiejska	podziemne	11	311,5	3 831,0
Sztabin	gm. wiejska	Kamień, Krasnybór,	4	112,0	1 300,0

Miejscowość	Gmina	Rodzaje ujęć	Liczba	Zasoby	Pobór wody
		Jaziewo, Sztabin			
Szudziałowo	gm. wiejska	podziemne	3	250,0	450,0
Szumowo	gm. wiejska	podziemne	12	646,0	1 212,0
Szypliszki	gm. wiejska	głębinowe	3	262,0	6 288,0
Śniadowo	gm. wiejska	studnie głębinowe	4	150,0	brak danych
Trzcianne	gm. wiejska	studnie głębinowe	5	250,0	brak danych
Turośl	gm. wiejska	podziemne	2	298,0	58,0
Turośń Kościelna	gm. wiejska	brak ankiety			
Tykocin	gm. miejsko - wiejska	brak danych			
Wasilków	gm. miejsko - wiejska	podziemne	3	9,6	21,8
Wąsosz	gm. wiejska	podziemne	5	212,0	310,0
Wizna	gm. wiejska	głębinowe	4	186,0	76,2
Wiżajny	gm. wiejska	podziemne	3	139,6	429,0
Wysokie Mazowieckie	gm. miejska	Miejskie	1	3 600,0	836,0
Wysokie Mazowieckie	gm. wiejska	podziemne	3	422,0	2 255,0
Wyszki	gm. wiejska	podziemne	5	144,0	465,0
Zabłudów	gm. miejsko - wiejska	woda podziemna	5	450,0	712,0
Zambrów	gm. miejska	podziemne	1	503,3	5 000,0
Zambrów	gm. wiejska	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Zawady	gm. wiejska	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Zbójna	gm. wiejska	podziemne	1	21,5	471,0

Źródło: ankiety z jednostek samorządu terytorialnego